

RAPORT MONITORINGOWY
za rok 2018

STRATEGIA
ROZWOJU
SPOŁECZEŃSTWA
INFORMACYJNEGO
WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO
2020+

Śląskie Centrum
Społeczeństwa Informacyjnego

Opracowanie:

Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego

ul. Powstańców 34

40-038 Katowice

tel.: +48 32 700 78 16

fax.: +48 32 700 78 44

www.e-slask.pl

scsi@e-slask.pl

Katowice, grudzień 2018

Spis treści

Wstęp	4
1. Wybrane działania w zakresie celów strategicznych	7
1.1 CEL 1 - Rozwój kompetencji cyfrowych	9
1.2 CEL 2 - Zwiększenie dostępności danych publicznych	29
1.3 CEL 3 - Rozwój elektronicznych usług publicznych.....	33
2. Analiza wskaźnikowa	41
Podsumowanie	77
Spis rysunków	79
Spis tabel.....	81
Spis zdjęć	82

Wstęp

Prezentowany *Raport Monitoringowy za rok 2018* (w dalszej części opracowania *Raport*) jest trzecim raportem od momentu uchwalenia dokumentu *Strategii Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego 2020+* (w dalszej części opracowania *Strategia* lub *SRSI WSL 2020+*) przez Sejmik Województwa Śląskiego w maju 2016r¹. Jak zapisano w *Strategii*: „W oparciu o zebrane dane raz w roku opracowany zostanie Raport Monitoringowy. Wyniki monitoringu wraz z rekomendacjami prezentowane będą Zarządowi Województwa Śląskiego oraz zostaną podane do publicznej wiadomości”².

Raport jest dokumentem integrującym dane i informacje związane z celami i działaniami dotyczącymi rozwoju społeczeństwa informacyjnego w woj. śląskim zidentyfikowanymi w *Strategii*. Społeczeństwo informacyjne (SI) to takie, w którym realizacja celów przez podmioty gospodarcze jest bardziej racjonalna dzięki wykorzystaniu informacji oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w subsystemach: gospodarczym, politycznym i kulturowym. Zmiana sposobów wytwarzania, dostępu, gromadzenia, przetwarzania i przekazywania informacji pod wpływem ICT skutkuje między innymi – wzrostem ilości i jakości informacji, poprawą racjonalności decyzji, obniżeniem kosztów transakcyjnych, obniżeniem poziomu niepewności i ryzyka, poprawą sprawności (efektywności i skuteczności) działania, wzrostem transparentności decyzji, kreacją nowych form pracy, edukacji i spędzania czasu wolnego, pojawieniem się nowych zwyczajów, zasad, norm postępowania³.

W związku z powyższym rozwój społeczeństwa informacyjnego w woj. śląskim stał się istotnym celem działań władz publicznych na poziomie regionalnym. Samorząd Województwa Śląskiego za pomocą Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego (ŚCSI) opracował, a Sejmik Województwa Śląskiego przyjął do realizacji *SRSI WSL 2020+*⁴. W dokumencie *Strategii* wskazano trzy cele dla realizacji których zidentyfikowano łącznie dziewięć działań (szczegóły zawarto w punkcie 1 *Raportu*).

Warunkiem koniecznym dla skutecznej realizacji zapisów *Strategii* jest współpraca między jednostkami administracji publicznej, ośrodkami naukowymi, przedsiębiorcami,

¹ Uchwała nr V/22/3/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 16 maja 2016r.

² Strategia Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego 2020+, <http://www.e-slask.pl/files/zalaczniki/2016/05/17/1371025936/1463476485.pdf>; s. 77.

³ R. Żelazny, Determinanty rozwoju społeczeństwa informacyjnego – implikacje dla rozwoju gospodarczego, Studia Ekonomiczne Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, nr 213/2015, Red. S. Swadźba, M. Szudy, s. 48.

⁴ Uchwała nr V/22/3/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 16 maja 2016 r.

organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami. Proces wdrażania *SRSI WSL 2020+* odbywa się bowiem poprzez podejmowanie zidentyfikowanych w dokumencie działań, realizację odpowiednich przedsięwzięć, inicjatyw, innych strategii branżowych, indywidualnych projektów o zasięgu regionalnym, a także poprzez działania bieżące ŚCSI oraz wszystkich innych interesariuszy. Co istotne, większość podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii nie będzie formalnie związana zapisami, które się w niej znalazły. Specyfika ICT polegająca m.in. na tym, że przenikają do wszystkich obszarów związanych z prowadzoną polityką rozwoju województwa⁵ utrudnia wskazanie jednego podmiotu odpowiedzialnego za organizację i koordynację procesu wdrażania strategii. Ważną, ale nie wyłączną rolę odgrywa w tym procesie odgrywa ŚCSI, do zadań którego należy w szczególności: opracowanie, aktualizowanie i realizacja regionalnej strategii informatyzacji Województwa Śląskiego; inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie informatyzacji regionu; doskonalenie i koordynacja działań w zakresie realizacji projektów wspierających rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz współpraca z innymi instytucjami i urzędami mająca na celu rozwijanie idei społeczeństwa informacyjnego⁶.

Systematyczne pozyskiwanie, analiza i interpretacja aktualnych informacji dotyczących realizowanych aktywności przez interesariuszy społeczeństwa informacyjnego oraz ewaluacja ich wpływu na poziom osiągnięcia poszczególnych celów, a tym samym stopień zbliżania się stanu rozwoju SI w województwie śląskim do obrazu pożądanego odbywa się za pomocą działań monitorujących. Monitoring ten z kilku powodów jest utrudniony. Po pierwsze poziom rozwoju społeczeństwa informacyjnego jest wypadkową aktywności ogromnej liczby interesariuszy i nie jest możliwe zebranie całościowej pierwotnej informacji na ten temat w jednym miejscu przez jeden podmiot (np. przez ŚCSI). Po drugie, informacje wtórne gromadzone i publikowane przez instytucje publiczne (Główny Urząd Statystyczny, Ministerstwo Cyfryzacji, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Eurostat) oraz organizacje branżowe cechują się fragmentarycznością danych na poziomie regionalnym i znacznymi opóźnieniami czasowymi. Po trzecie, prowadzenie własnych badań stanu rozwoju

⁵ Przez politykę rozwoju rozumie się zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej – Art. 2 Ustawy z dnia 6.12.2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2006, Nr 227, poz. 1658).

⁶ §3 załącznika do Obwieszczenia Sejmiku Województwa Śląskiego z 19.01.2015r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego statutu Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego w Katowicach; <https://archiwum-bip.slaskie.pl/dokumenty/2015/01/23/1422004156.pdf>

społeczeństwa informacyjnego w zidentyfikowanych w *Strategii* obszarach jest wysoce kosztochłonne i wymaga zachowania systematyczności, np. rocznych interwałów czasowych. Powyższe ograniczenia determinują ilość i jakość dostępnych danych na temat stanu rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie śląskim.

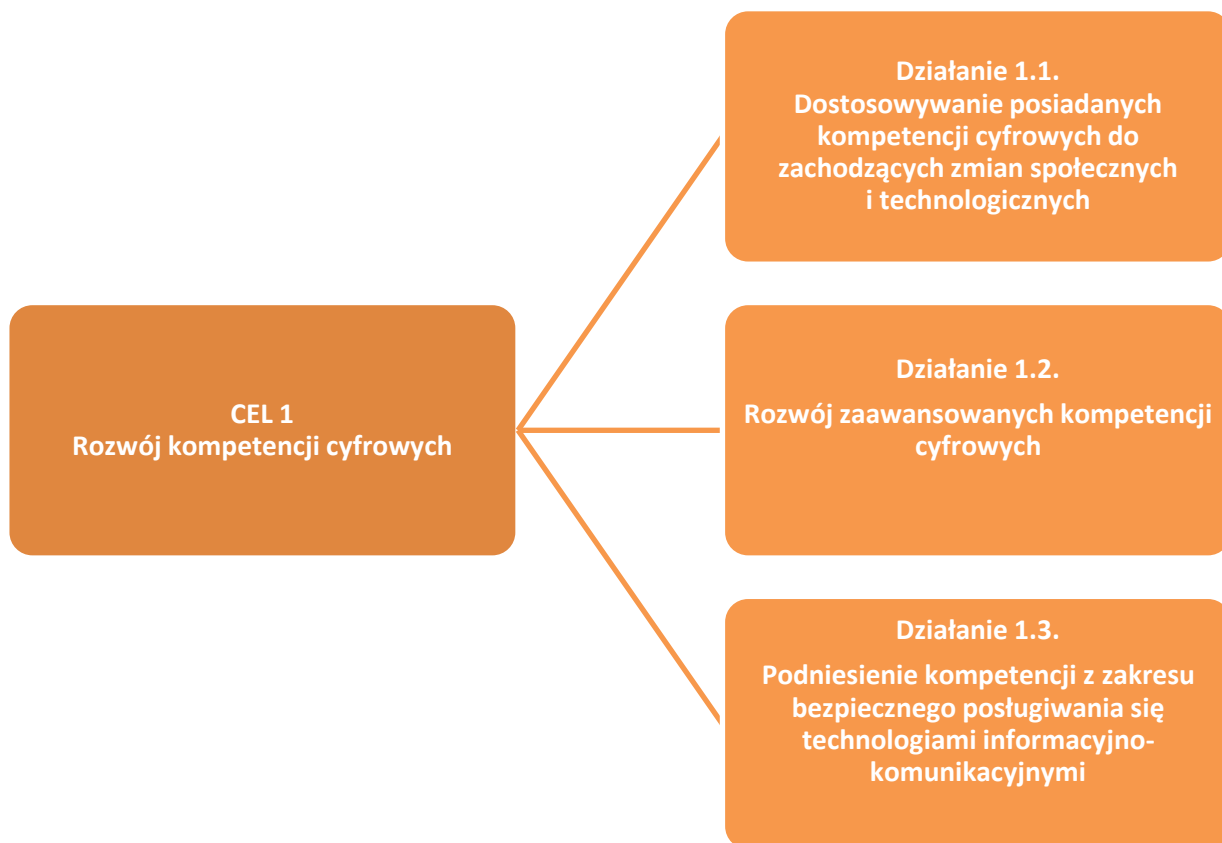
W związku z tymi ograniczeniami w pierwszej części raportu zaprezentowano wybrane działania wpisujące się w realizację celów *Strategii*, które zostały podjęte przez ŚCSI. Druga część to analiza wskaźnikowa, której podstawą w przeważającej mierze są najnowsze dostępne dane statystyczne o charakterze pierwotnym i wtórnym za lata 2017 i 2018. *Raport* zamyka podsumowanie z rekomendacjami.

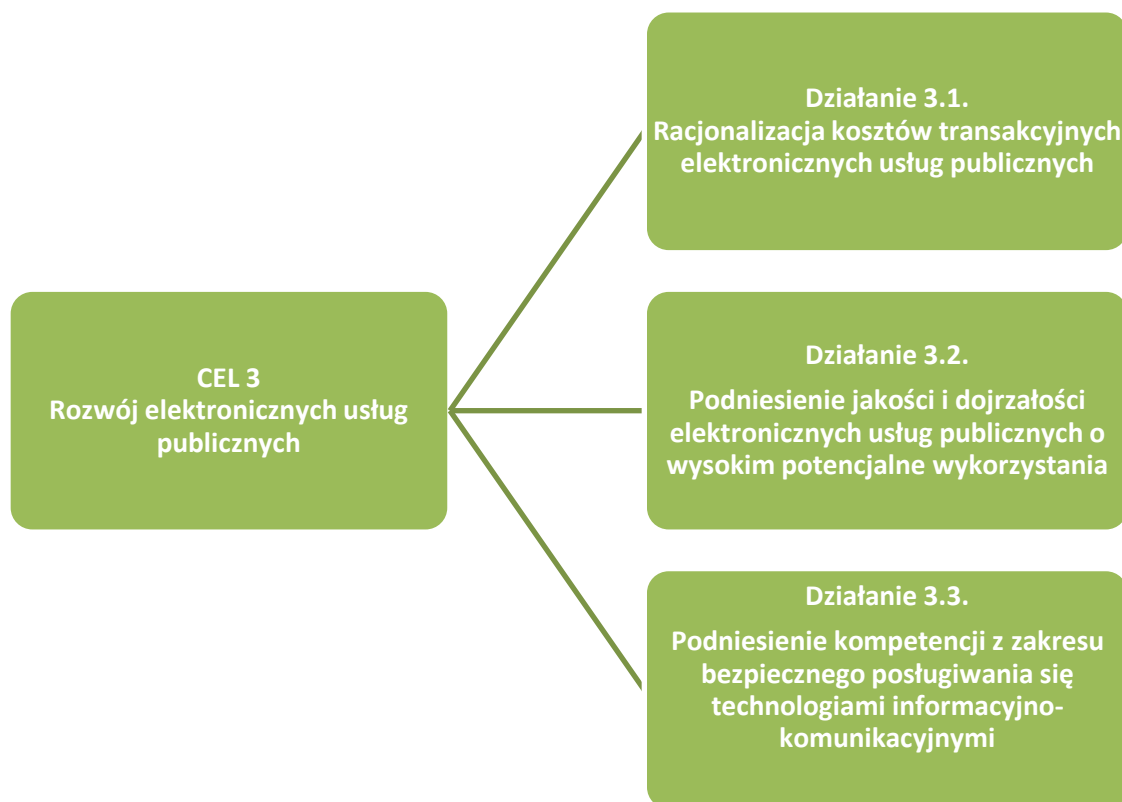
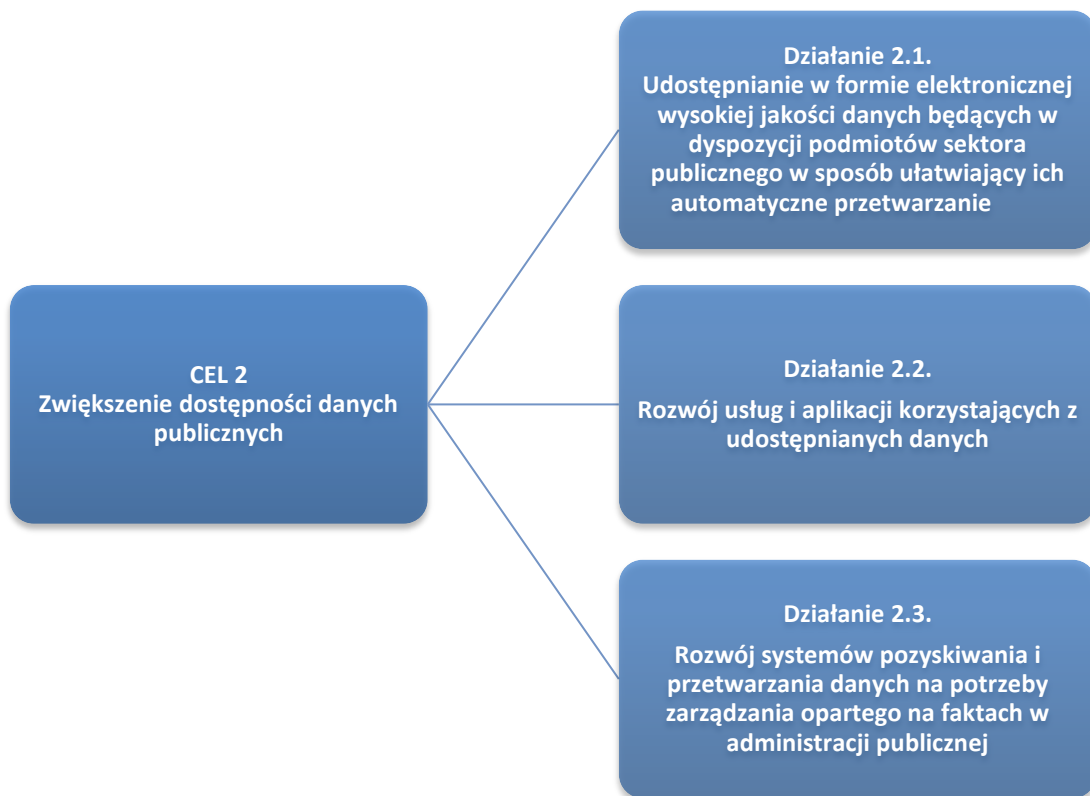
1. Wybrane działania w zakresie celów strategicznych

Jak zaznaczono we *Wstępie* proces wdrażania *Strategii* jest wypadkową działań podejmowanych przez wielu interesariuszy rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Realizacja zapisów dokumentu strategicznego powinna w głównej mierze pobudzać oraz integrować inicjatywy i działania na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego podejmowane przez różne grupy podmiotów funkcjonujących w regionie.

W pierwszej części raportu zaprezentowano inicjatywy podejmowane przez Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego w poszczególnych obszarach związanych z celami i działaniami zidentyfikowanymi w dokumencie *Strategii*.

Schemat celów oraz przypisanych do nich działań w dokumencie *Strategii* wygląda następująco:

Podjęte w 2018 roku działania, podobnie jak w 2017 miały często charakter komplementarny i w większości przypadków obejmowały więcej niż jeden typ Działania (lub nawet więcej niż jeden Cel). W związku z tym przy opisie zrealizowanych zadań ograniczono się do umiejscowienia ich przy poszczególnych Celach strategicznych, bez szczegółowego przypisania do konkretnych Działań.

1.1 CEL 1 - Rozwój kompetencji cyfrowych

Kontynuacja cyklu bezpłatnych szkoleń skierowanych do urzędników JST woj. śląskiego w ramach cyklu SMART Urzędnik.

Realizacja działania przyczynia się do wzrostu kompetencji kadry urzędniczej, poprzez profilowane szkolenia oraz seminaria, obejmujące szeroki zakres zagadnień i problemów pojawiających się w codziennej pracy urzędników.

Tematyka oraz cele i korzyści szkoleń:

1. Ochrona Danych Osobowych w kontekście przepisów ustawowych i dyrektywy RODO (17.09.2018r.)

Szkolenie skierowane było do pracowników JST i ich jednostek organizacyjnych w woj. śląskim, przede wszystkim do Inspektorów Ochrony Danych (IOD), koordynatorów SEKAP, audytorów oraz osób zajmujących się w pracy tematyką związaną z ochroną danych osobowych, a także innych zainteresowanych tematem pracowników.

W szkoleniu wzięło udział **79 osób**.

2. Wirtualizacja środowiska serwerowego – dobre praktyki (29.09.2018r.)

Szkolenie skierowane było do pracowników urzędów JST województwa śląskiego i ich jednostek, pracujących w działach informatycznych, technicznych itp.

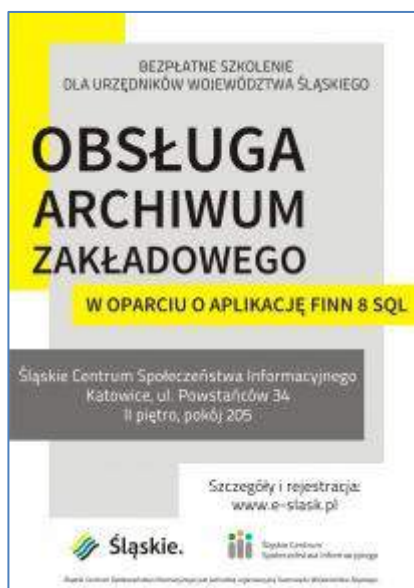
Uczestnicy zapoznali się z zagadnieniami wirtualizacji środowiska serwerowego, dokonali analiz przykładowych scenariuszy wdrożeń oraz zaplanowali projekt wirtualizacji.

W szkoleniu wzięło udział **66 osób**.

Zdjęcie 1. Wirtualizacja środowiska serwerowego – dobre praktyki (29.09.2018r.)

3. **Obsługa Archiwum Zakładowego w oparciu o aplikację FINN 8 SQL (3-4.10.2018r. oraz 24-25.10.2018r.)**

Szkolenie przeznaczone było dla pracowników JST i ich jednostek organizacyjnych w woj. śląskim, przede wszystkim osób odpowiedzialnych za prowadzenie archiwum zakładowego w aplikacji FINN 8 SQL.

W szkoleniach wzięło udział **53 osoby**.

4. **CSIRT/SOC odpowiedzią na nowe wymagania cyberbezpieczeństwa w Unii Europejskiej (20.11.2018r.)**

Szkolenie skierowane było do grupy pracowników urzędów JST województwa śląskiego pracujących w działach informatycznych, technicznych itp.

Uczestnicy zapoznali się z Mainly Security Operations - Intrusion Analysis (SOC), Incident Response (CSIRT) w zarządzaniu incydentami w zakresie bezpieczeństwa oraz praktycznymi możliwościami użycia narzędzi IT GRC. W szkoleniu wzięło udział **48 osób**.

5. Funkcje i formuły MS Excel - sprawna analiza danych w arkuszu kalkulacyjnym (16.02.2018r.)

Przyswojenie uniwersalnego zestawu niezbędnych umiejętności umożliwiającego dokonywanie szybkich kalkulacji. Nabycie umiejętności szybkiego przygotowywania zarówno prostych jak i skomplikowanych kalkulacji niezbędnych w codziennej pracy.

W szkoleniu wzięło udział **17 osób**.

6. Rozbudowa dokumentu oraz współpraca między MS Excel a MS Word (23.02.2018r.)

Nabycie umiejętności sprawnej, poprawnej organizacji treści z użyciem aplikacji MS Word i MS Excel. Umiejętność wizualizacji danych z użyciem wykresów. Przygotowanie dokumentów do sprawnego wydruku.

W szkoleniu wzięło udział **16 osób**.

7. MS Word - Praca z długim dokumentem i recenzowanie dokumentu (02.03.2018r.)

Nabycie umiejętności sprawnej, poprawnej organizacji treści długich dokumentów, usprawniającej ich późniejszą modyfikację i rozbudowę.

W szkoleniu wzięło udział **18 osób**.

Zdjęcie 2. MS Word - Praca z długim dokumentem i recenzowanie dokumentu (02.03.2018r.)

8. MS Excel – Najważniejsze narzędzia w analizie danych (09.03.2018r.)

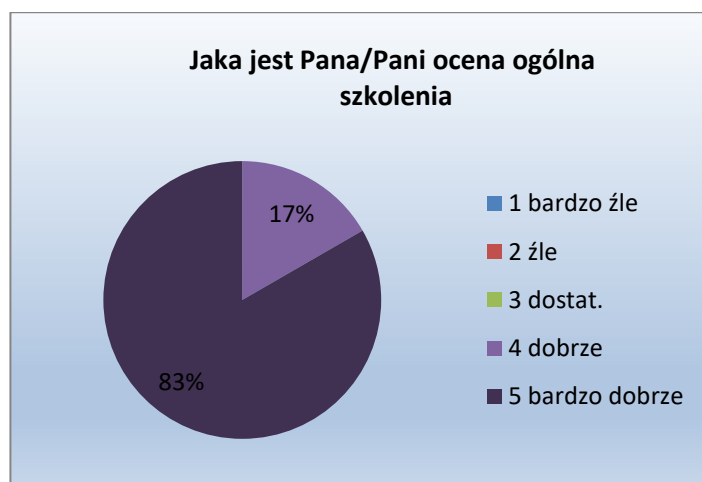
Przyswojenie uniwersalnego zestawu niezbędnych umiejętności umożliwiającego stworzenie poprawnego zestawienia w arkuszu. Sprawne tworzenie analiz i raportów z użyciem wbudowanych narzędzi Excela.

W szkoleniu wzięło udział **16 osób**.

Zdjęcie 3. MS Excel – Najważniejsze narzędzia w analizie danych (09.03.2018r.)

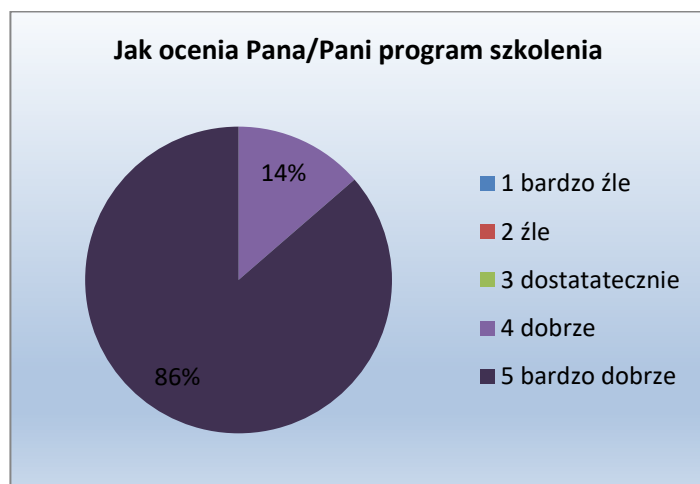
W celu weryfikacji zasadności organizacji szkoleń przeprowadzono ewaluację. Wybrane zbiorcze wyniki zaprezentowano poniżej.

Rysunek 1. Ogólna ocena szkolenia

Źródło: Śląskie Centrum Społeczństwa Informacyjnego

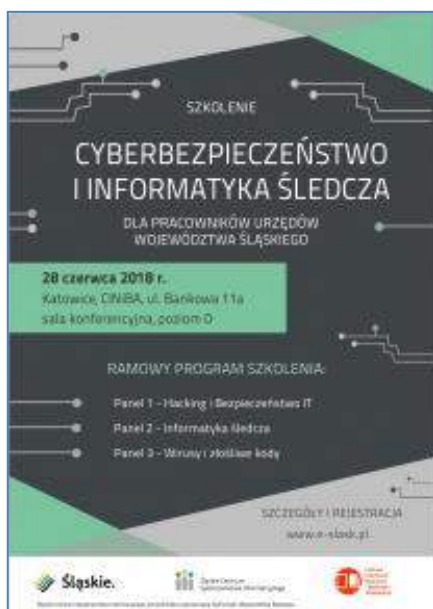
Ponad 80% ankietowanych ocenia szkolenia bardzo dobrze, pozostała część dobrze. Nie odnotowano innych ocen. Podobny rozkład odpowiedzi uzyskano w pytaniu dotyczącym oceny programu szkoleń.

Rysunek 2. Ocena programu szkolenia

Źródło: Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego

Szkolenie - Cyberbezpieczeństwo i informatyka śledcza dla pracowników urzędów woj. śląskiego

Dnia 28 czerwca 2018 r. w sali konferencyjnej CINIBA w Katowicach odbyło się szkolenie dla urzędników JST pt. „Cyberbezpieczeństwo i informatyka śledcza dla urzędów woj. śląskiego”. Szkolenie poprowadzone było przez ekspertów z dziedziny informatyki kryminalistycznej i analiz powłamaniowych. Główne moduły szkolenia skupiały się wokół takich tematów jak: *hacking i bezpieczeństwo IT, wirusy i złośliwe kody oraz informatyka śledcza*. Szkolenie było dedykowane dla urzędników JST województwa śląskiego, a w szczególności: osób zajmujących się w pracy tematyką cyberbezpieczeństwa w urzędach, Inspektorów Ochrony Danych (IOD), koordynatorów SEKAP, audytorów oraz zainteresowanych tematem pracowników działów bezpieczeństwa i informatyki w JST.

Cieszyło się dużym zainteresowaniem i uczestniczyło w nim **77 osób**.

Zdjęcie 4. Cyberbezpieczeństwo i informatyka śledcza dla pracowników urzędów woj. śląskiego (28.06.2018r.)

Współorganizacja ze Szczecińskim Parkiem Naukowo-Technologicznym – TECHNOPARKIEM POMERANIA VIII Śląskiego Konwentu Informatyków i Administracji

W dniach 24-25 maja 2018 r. odbył się VIII Śląski Konwent Informatyków i Administracji. Głównym organizatorem wydarzenia był Szczeciński Park Naukowo-Technologiczny Technopark Pomerania oraz Śląskie Centrum Społeczeństwa Informatycznego. W konwencie wzięli udział przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego z terenu całego województwa śląskiego.

Pierwszego dnia w wystąpieniach prelegentów poruszane były następujące tematy:

- integracja platformy SEKAP z Węzłem Krajowym
- zagadnienia trendów i wyzwań w zarządzaniu dokumentem i bezpieczeństwie danych

- systemy zasilania gwarantowanego
- zasady WCAG 2.1 w tworzeniu poprawnej e-informacji
- elektroniczna dokumentacja medyczna (z prezentacją IC PEN).

Następnie odbyły się warsztaty na temat Unijnego Rozporządzenia o Ochronie Danych Osobowych (RODO). W pierwszym dniu wystąpili także reprezentanci Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informatycznego prezentując Geoportal Województwa Śląskiego (ORSIP) i przestrzenny wymiar marketingu. Uczestnicy mieli również okazję zapoznać się systemami Lupe i SmartSite. Sesję zamknęły warsztaty dotyczące ePUAPu.

Drugi dzień konwentu poświęcony był kontynuacji zagadnień związanych z RODO. Zaprezentowany został także ciekawy wykład dotyczący informatyki śledczej jako narzędzia zabezpieczania i analizy wrażliwych danych.

W konwencie uczestniczyło około **70 przedstawicieli urzędów i JST** z województwa śląskiego.

Zdjęcie 5. VIII Śląski Konwent Informatyków i Administracji (24-25 05.2018r.)

Konferencja z warsztatami dla nauczycieli – „Młodzi online – co każdy nauczyciel wiedzieć powinien”

6 czerwca 2018 r. w siedzibie Park Revita w Katowicach odbyła się bezpłatna konferencja z warsztatami dla nauczycieli: „MŁODZI ONLINE – co każdy nauczyciel wiedzieć powinien”. Było to wydarzenie w całości poświęcone problematyce bezpieczeństwa młodych ludzi podczas korzystania z zasobów Internetu i nowoczesnych technologii.

Konferencją została zainaugurowana wykładem „Technologie Informacyjne w życiu dzieci i młodzieży”.

Następnie uczestnicy konferencji brali udział - do wyboru - w trzech warsztatach tematycznych:

- warsztat nr 1: „Bezpieczne zabawy z komputerem i Internetem”,
- warsztat nr 2: „Młodzież bezpieczna online”,
- warsztat nr 3: „Treści pornograficzne jako treści szkodliwe dla dzieci i młodzieży”.

Konferencja w nowej formule tj. wraz z 3 warsztatami do wyboru, stała się okazją do porozmawiania w większym gronie o najważniejszych kwestiach związanych z bezpieczeństwem w sieci i szukaniem najlepszych rozwiązań dotyczących cyberbezpieczeństwa. Internet nie ma granic, dlatego tak ważne jest poruszanie tej problematyki wśród nauczycieli, wychowawców i specjalistów pracujących na co dzień z dziećmi i młodzieżą na różnych etapach edukacyjnych. Wirtualny świat stawia przed młodymi ludźmi coraz to nowe wyzwania na różnych poziomach – psychologicznym, społecznym czy technologicznym.

Organizatorem konferencji było Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego wraz z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 5 w Katowicach i Specjalistyczną Poradnią Rodzinną jako partnerami merytorycznymi. Ogółem w konferencji uczestniczyło **41 osób**.

Zdjęcie 6. Młodzi online – co każdy nauczyciel wiedzieć powinien (6.06.2018r.)

Akademia Bezpiecznego Internetu: Cyberbezpieczeństwo – bezpłatne warsztaty dla uczniów
(październik – grudzień 2018r.)

Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego kontynuuje kolejną edycję projektu Akademia Bezpiecznego Internetu, w ramach którego organizuje **bezpłatne warsztaty dla uczniów szkół podstawowych** z terenu województwa

śląskiego.

Problem bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w sieci staje się być coraz bardziej dostrzegany. Zagrożenia takie jak: hejt, agresja w sieci, sexting, uzależnienia od gier, czy niebezpieczne gry namawiające graczy do zachowań ryzykownych to realne zagrożenia. Dlatego tak ważnym tematem jest uczenie dzieci i młodzieży prawidłowego korzystania z zasobów sieci oraz kształtowania właściwych postaw wobec już istniejących zagrożeń.

Program warsztatów obejmuje:

- przedstawienie i omówienie korzyści płynących z korzystania z Internetu.
- poszerzenie wiedzy uczniów dotyczącej zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu.
- wdrażanie do zachowywania zasad bezpiecznego korzystania z Internetu.

Warsztaty organizowane są w szkołach, w terminach dla nich dogodnych. Wszystkie zajęcia prowadzone są przez doświadczonych specjalistów, pracujących na co dzień w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Program zajęć dostosowany jest do poziomu nauczania, obejmuje 1 lub 2 godziny lekcyjne w formie warsztatów (1 godzinne warsztaty prowadzone są w klasach 1-3 szkół podstawowych). Do końca roku 2018 z warsztatów skorzystało **1945 uczniów**.

Konferencja Edukacja 4.0. Dokąd zmierzamy? Nowoczesna edukacja dla nowoczesnego społeczeństwa (13.09.2018r., Wyższa Szkoła Humanitas, Sosnowiec)

Śląskie Centrum Społeczeństwa Informatycznego pełniło rolę partnera konferencji, której celem było określenie miejsca i roli mediów elektronicznych w procesie edukacji w kontekście potrzeby kształcenia dla przyszłości. ŚCSI współuczestniczyło w wydarzeniu i prelekcjach, przygotowało materiały promocyjne dla uczestników, pomagało w promocji wydarzenia i rekrutacji uczestników.

Zdjęcie 7. Edukacja 4.0. Dokąd zmierzamy? Nowoczesna edukacja dla nowoczesnego społeczeństwa (13.09.2018r.)

W konferencji wzięło udział **150 nauczycieli** z woj. śląskiego.

Warsztaty z ICT dla mieszkańców woj. śląskiego

W 2018 roku kontynuowano cykl bezpłatnych warsztatów i szkoleń z narzędzi ICT skierowanych do mieszkańców woj. śląskiego. Zaprezentowane podczas warsztatów praktyczne możliwości wykorzystania nowoczesnych technologii, pozwolą na rozszerzenie i nabycie wiedzy na ich temat.

Warsztaty kierowane są do wszystkich osób, które są zainteresowane poszerzeniem swojej wiedzy z zakresu wykorzystania nowoczesnych technologii w życiu codziennym i zawodowym oraz posiadają podstawowe umiejętności obsługi komputera. Szkolenia odbywały się w siedzibie ŚCSI.

Tematyka oraz cele i korzyści ze szkoleń:

GIMP – grafika rastrowa (14.07.2018r.)

Szkolenie było skierowane do osób chcących samodzielnie edytować i ulepszać zdjęcia oraz opanować podstawowe techniki retuszu, chcących poznać zasady pracy warstwami, maskami oraz filtrami.

Cele i korzyści:

- przyswojenie uniwersalnego zestawu niezbędnych umiejętności umożliwiającego samodzielne wykonywanie projektów o dowolnym stopniu złożoności
- zdobycie umiejętności wykonywania retuszu zdjęć, fotomontażu oraz digital paintingu na potrzeby zawodowe

lub hobbystyczne.

W szkoleniu wzięło udział **12 osób**.

Dobre praktyki w przygotowaniu dokumentów w formie cyfrowej – standardy WCAG 2.0 (21.07.2018r.)

Celem szkolenia było przybliżenie podstawowych zasad, które określają w jaki sposób treści internetowe wzbogacone o prezentacje multimedialne, dokumenty w formatach doc / docx, PDF, itp. można przygotować w taki sposób aby były dostępne i użyteczne dla każdego użytkownika.

W trakcie spotkania omówiono najważniejsze elementy wpływające na poprawny odbiór treści umieszczonych nie tylko na stronach www, ale również w dokumentach zamieszczonych na stronach internetowych.

W szkoleniu wzięło udział **10 osób**.

Zdjęcie 8. Dobre praktyki w przygotowaniu dokumentów w formie cyfrowej – standardy WCAG 2.0 (21.07.2018r.)

Tworzenie prezentacji w Prezi (22.09.2018r.)

Szkolenie skierowane było do mieszkańców województwa śląskiego chcących poznać od podstaw pracę w środowisku Prezi, samodzielnie tworzyć i edytować prezentacje, tworzyć ścieżki pokazu i animacji obiektów oraz zapisywać, pobierać i udostępniać prezentacje w Prezi.

Uczestnicy nabyli umiejętności tworzenia prezentacji w narzędziu Prezi.

W szkoleniu wzięło udział **5 osób**.

E-marketing. Promocja w sieci (29.09.2018r.)

Szkolenie było skierowane do mieszkańców województwa śląskiego chcących poznać czym jest e-marketing, zapoznać się z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi strony internetowej, konta w Google, newslettera oraz portali społecznościowych.

Uczestnicy poznali podstawowe narzędzia e-marketingu i nabyli umiejętności ich wykorzystania w działalności promocyjnej.

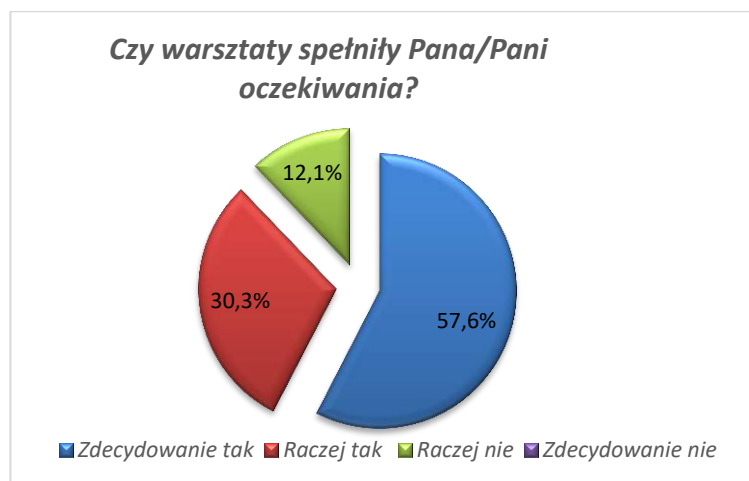
W szkoleniu wzięło udział **11 osób**.

Zdjęcie 9. E-marketing. Promocja w sieci (29.09.2018r.)

W celu weryfikacji zasadności organizacji warsztatów, jak również zbadania potrzeb szkoleniowych uczestników przeprowadzono ewaluację. Wybrane wyniki zaprezentowano poniżej.

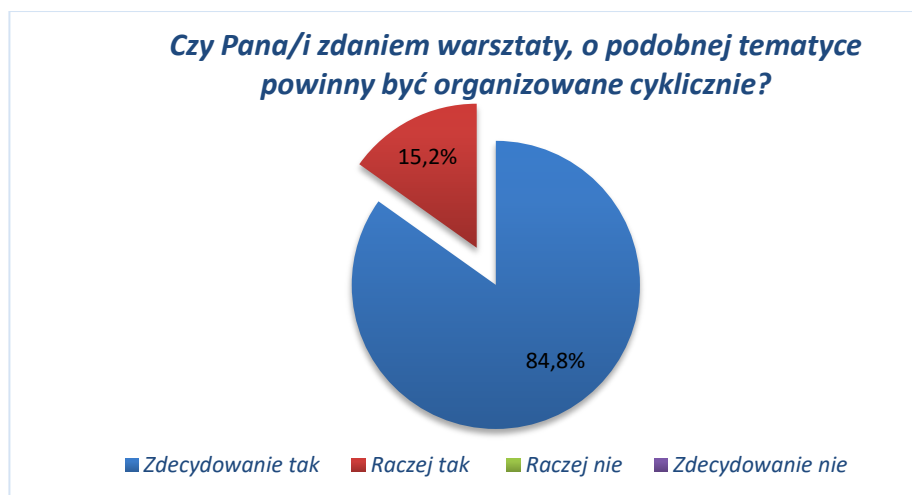
Warsztaty spełniły oczekiwania ok. 88% uczestników, 12% było odmiennego zdania.

Rysunek 3. Ocena oczekiwań w stosunku do warsztatów

Źródło: Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego

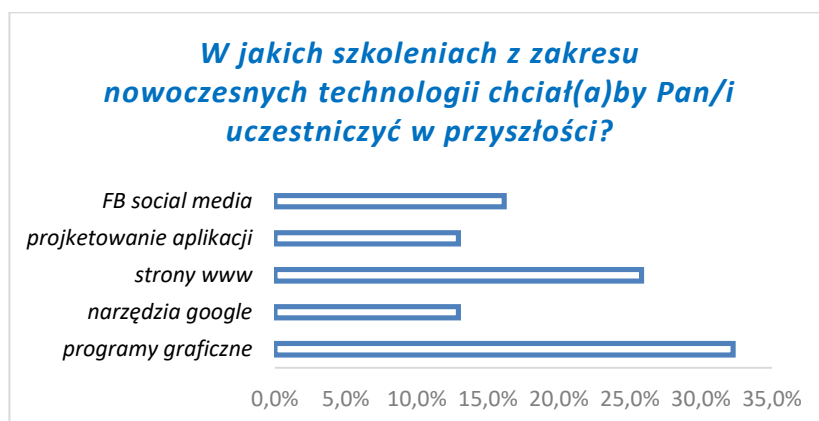
Równie duży odsetek ankietowanych uważa, że takie warsztaty powinny być organizowane cyklicznie.

Rysunek 4. Ocena zasadności organizacji warsztatów

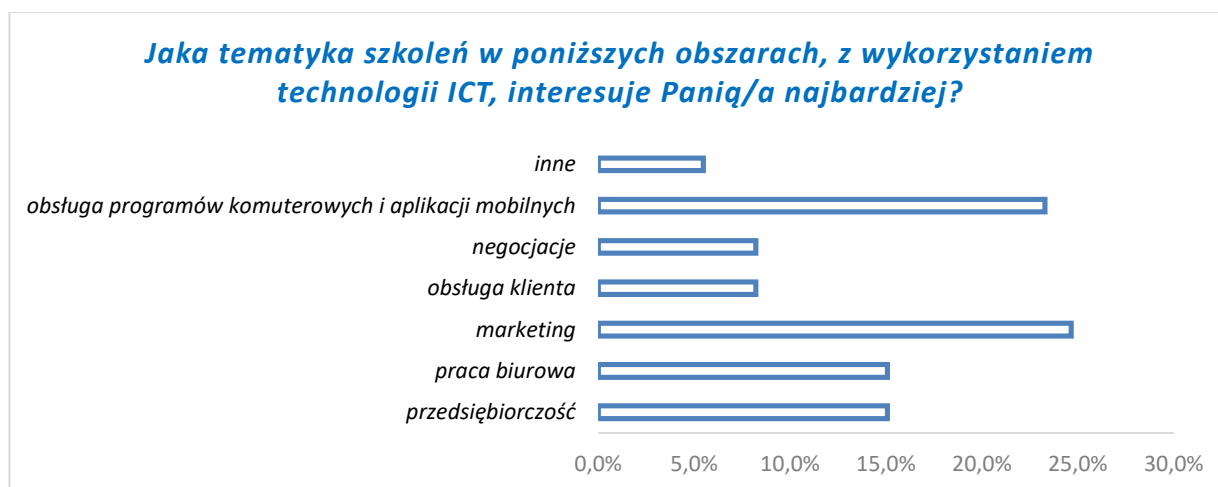
Źródło: Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego

Osoby biorące udział w warsztatach chciałyby brać udział w kolejnych o różnorodnej tematyce.

Rysunek 5. Preferencje dotyczące tematyki szkoleń z zakresu nowoczesnych technologii

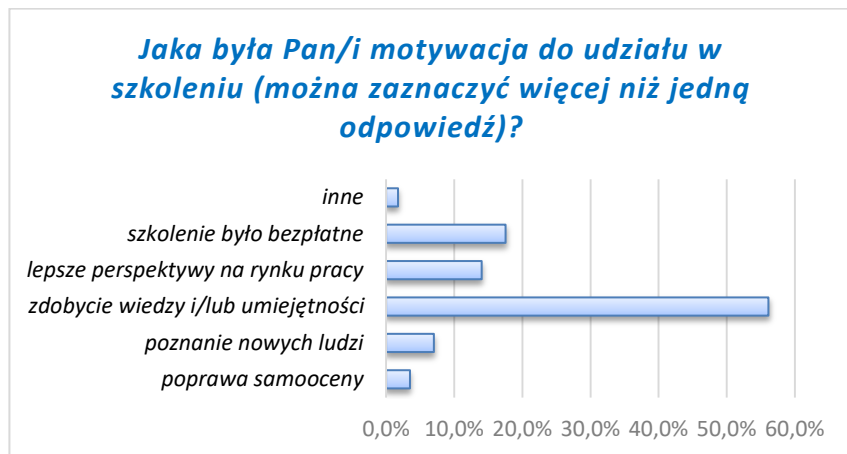
Źródło: Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego

Rysunek 6. Preferencje dotyczące tematyki szkoleń z wykorzystaniem ICT

Źródło: Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego

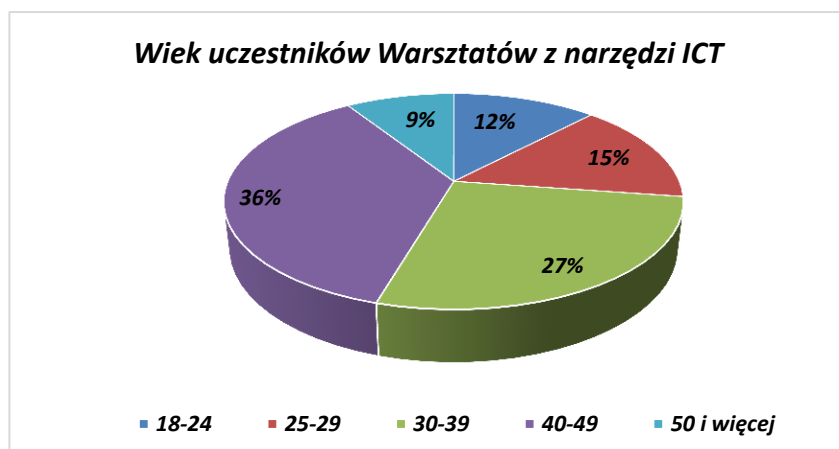
Co istotne, główną motywacją do udziału w szkoleniu było zdobycie wiedzy lub/i umiejętności. Duże znaczenie miała również bezpłatna forma.

Rysunek 7. Czynniki motywujące do udziału w szkoleniu

Źródło: Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego

Uczestnikami były przede wszystkim osoby w średnim wieku – między 30 a 49 lat.

Rysunek 8. Rozkład wiekowy uczestników warsztatów

Źródło: Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego

Konferencja dla mieszkańców woj. śląskiego "(NI)E-BEZPIECZNY OBYWATEL w wirtualnym świecie" (13.10.2018r.)

Tematyka konferencji dotyczyła bardzo istotnych zagadnień związanych z bezpiecznym korzystaniem z ICT, w tym m.in.: phishingu jako metody wykradania poufnych danych (loginy, hasła); niebezpiecznych linków jako sposób ataku na konta pocztowe i portale społecznościowe; korzyści z aktualizacji oprogramowania; niebezpieczeństwa udostępniania zbyt dużej ilości informacji w Internecie; poprawnego zabezpieczenia domowej sieci WIFI; szyfrowania danych darmowymi sposobami.

W konferencji wzięły udział **32 osoby**.

Zdjęcie 10. (NI)E-BEZPIECZNY OBYWATEL w wirtualnym świecie (13.10.2018r.)

Konferencja dla mieszkańców woj. śląskiego "Nowelizacja unijnego rozporządzenia RODO – aspekty teoretyczne i praktyczne" dla mieszkańców województwa śląskiego" (10.11.2018r.)

Tematyka konferencji dotyczyła implikacji unijnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych, a w szczególności omówiono następujące zagadnienia: cyberprzestrzeń - mity, zagrożenia, incydenty – w życiu zawodowym i prywatnym; ochrona danych osobowych – po co i dlaczego; RODO – nowa biurokracja czy potrzeba czasów; statystyki i dane po RODO; prawo i definicje z ochrony danych osobowych; postępowanie w przypadku pojawienia się incydentu.

W konferencji wzięło udział **40 osób**.

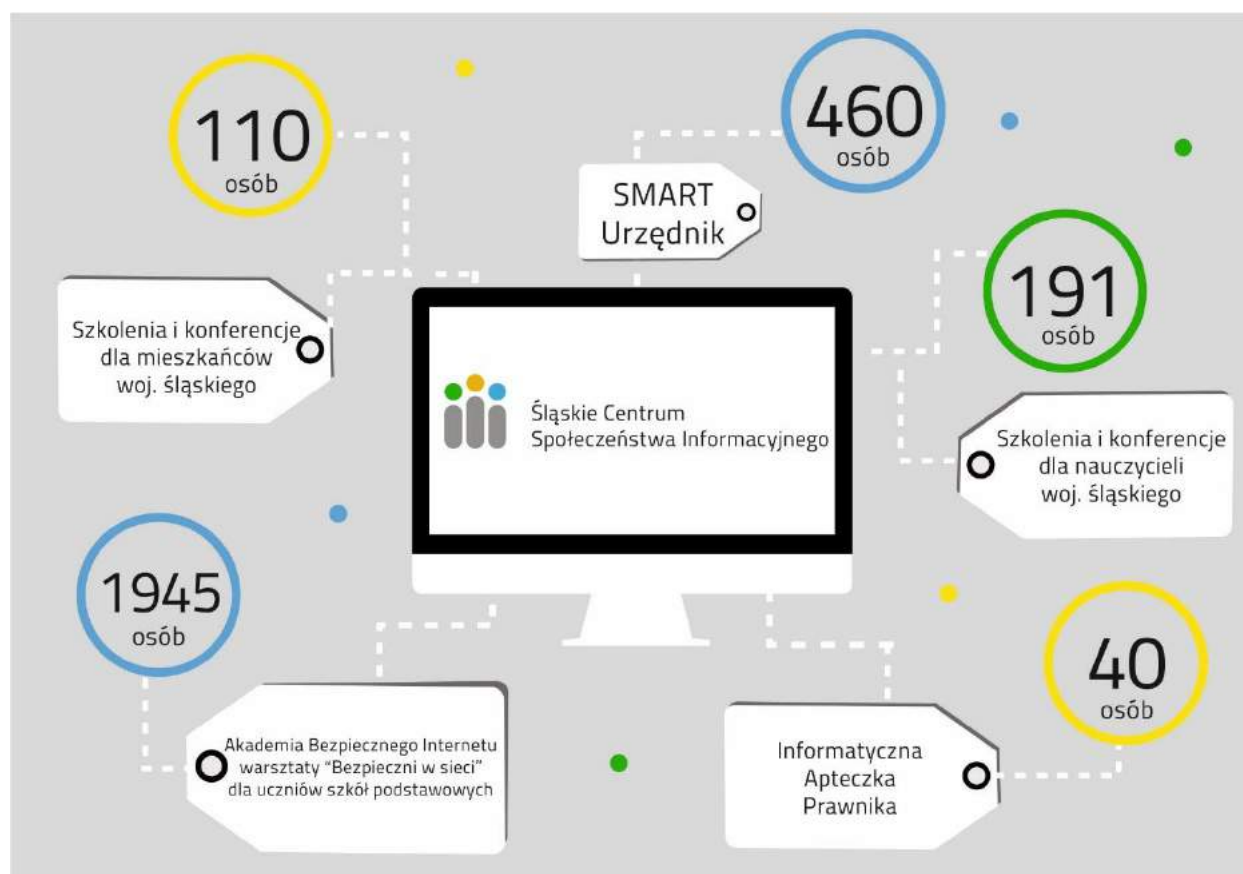

Zdjęcie 11. Nowelizacja unijnego rozporządzenia RODO – aspekty teoretyczne i praktyczne" dla mieszkańców województwa śląskiego (10.11.2018r.)

Informatyczna apteczka prawnika

Na przełomie lutego i marca został przeprowadzony cykl czterech szkoleń pn. Informatyczna Apteczka Prawnika – pt. „Funkcjonowanie Platform Usług Administracji Publicznej. Zasady pracy z dokumentacją przesyłaną za pośrednictwem Elektronicznej Skrzynki Podawczej”. Szkolenia były realizowane we współpracy ŚCSI z Okręgową Izbą Radców Prawnych w Katowicach. Szkolenia skierowane były do Radców Prawnych. Odbyły się cztery szkolenia w dniach 27.02; 06.03; 13.03; 20.03. W szkoleniach tych łącznie uczestniczyło **40 osób**. Szkolenia były prowadzone przez Dyrektora i pracowników ŚCSI.

Reasumując aktywności zogniskowane wokół Celu 1 *Strategii*, tj. rozwoju kompetencji cyfrowych prowadzone przez Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego w 2018r. warto podkreślić, iż objęto nimi **2746 mieszkańców woj. śląskiego** – urzędników, osób fizycznych, przedsiębiorców, nauczycieli i uczniów. Szczegółowe dane prezentuje rysunek:

Rysunek 9. Działania ŚCSI w ramach rozwoju kompetencji cyfrowych w 2018r.

Źródło: opracowanie Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego

1.2 CEL 2 - Zwiększenie dostępności danych publicznych

Na gruncie zapisów ustawowych można wskazać, że: Informacje publiczne o szczególnym znaczeniu dla rozwoju innowacyjności w państwie i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, które ze względu na sposób przechowywania i udostępniania pozwalają na ich ponowne wykorzystywanie w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. poz. 352, z 2017 r. poz. 60 oraz z 2018 r. poz. 1000), w sposób użyteczny i efektywny, stanowią zbiór, zwany dalej „zasobem informacyjnym”, i są udostępniane w centralnym repozytorium⁷. W Polsce tym repozytorium jest serwis otwarte dane dostępny pod adresem <http://dane.gov.pl>

Zgodnie z zapisami Dyrektywy 2013/37/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26.06.2013r. zmieniającej dyrektywę 2003/98/WE w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego: „Polityka otwartego dostępu do danych propagująca szeroką dostępność i ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego do celów prywatnych lub komercyjnych, przy minimalnych ograniczeniach prawnych, technicznych lub finansowych bądź bez takich ograniczeń, i wspierająca obieg informacji przeznaczonych nie tylko dla podmiotów gospodarczych, lecz także dla opinii publicznej, może odegrać ważną rolę w stymulowaniu rozwoju nowych usług opartych na nowatorskich sposobach łączenia i korzystania z takich informacji, pobudzić wzrost gospodarczy i wesprzeć zaangażowanie społeczne”.

Powyższe zapisy wskazują jednoznacznie na kierunek, który został przyjęty w *Strategii*, a który dotyczy zwiększenia dostępności danych publicznych dla osób fizycznych, przedsiębiorstw oraz samej administracji publicznej. Pomiar tego obszaru w wymiarze regionalnym jest wysoce utrudniony, co można zauważyć w punkcie 2 niniejszego opracowania poświęconemu analizie wskaźnikowej.

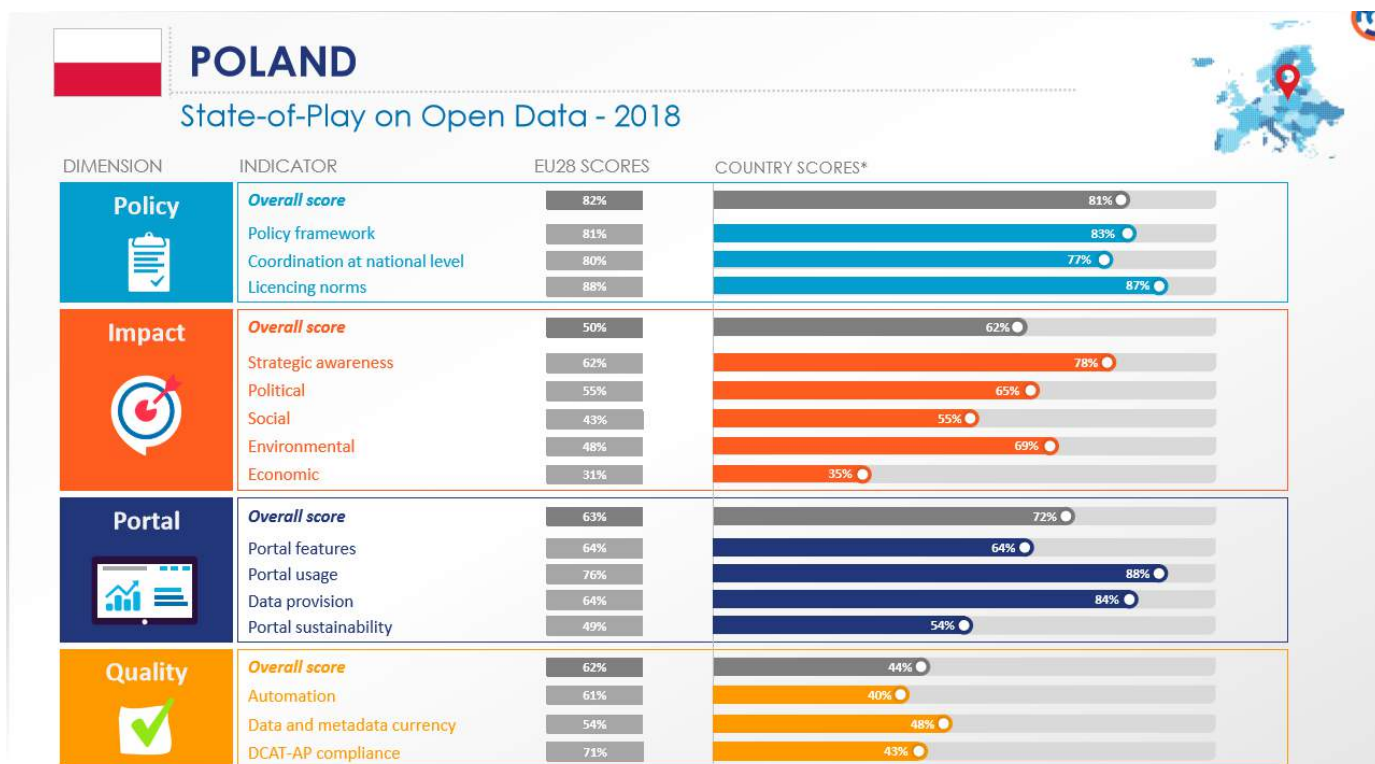
W Europie funkcjonuje narzędzie do oceny stopnia dojrzałości otwartości danych publicznych w krajach członkowskich. Składa się z 15 wskaźników w ramach 4 obszarów, tj.: polityki w zakresie promocji otwartego dostępu do danych publicznych; oceny krajowych portali udostępniających dane; wpływu danych w wymiarach strategicznym, politycznym, społecznym, środowiskowym i ekonomicznym; jakości udostępnianych danych. Obszaram przyznano wagi – odpowiednio 27%, 26%, 26% i 21%. Wskaźniki w ramach obszarów są oceniane punktowo – i tak maksymalne wartości punktowe dla wskazanych obszarów

⁷ Art. 9a Ustawy z dnia 6 września 2011r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. 2018, poz. 1330, 1669)

wynoszą odpowiednio: 680, 650, 650 i 520 punktów, co oznacza, że maksymalny wynik punktowy może wynieść 2500 punktów. Polska osiągnęła dojrzałość w zakresie otwartego dostępu do danych publicznych w 2018r. na poziomie 65,8% - uzyskując następujące wyniki cząstkowe w ramach poszczególnych obszarów:

- polityka w zakresie promocji otwartego dostępu do danych publicznych = 550 punktów;
- ocena krajowych portali udostępniających dane = 465 punktów
- wpływ danych w wymiarach strategicznym, politycznym, społecznym, środowiskowym i ekonomicznym = 400 punktów
- jakość udostępnianych danych = 230 punktów.

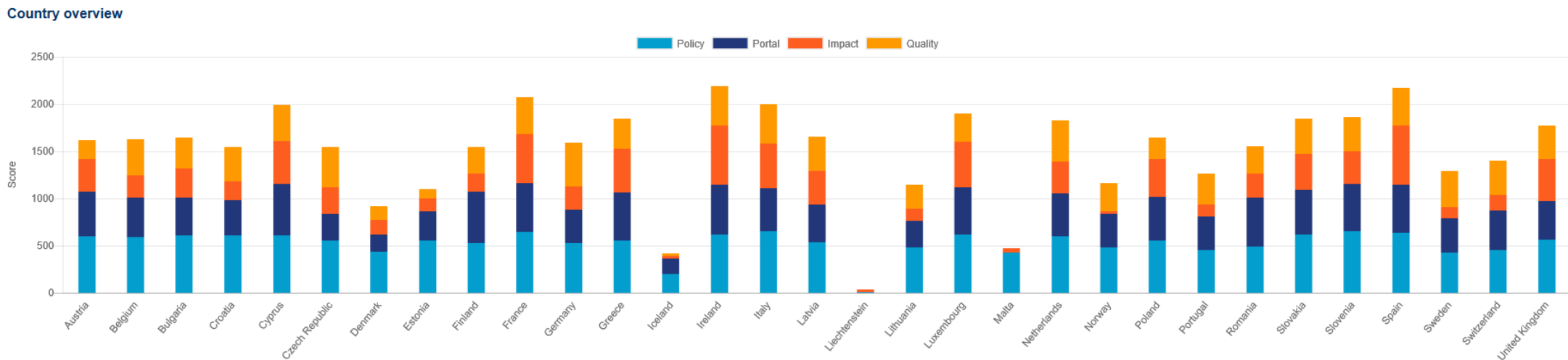
Polska zajęła 13 miejsce w na 31 badanych krajów z wynikiem (65,8%) nieco powyżej średniej (65%) i znalazła się w grupie krajów szybko doganiających (*fast trackers*). Największy wynik uzyskała w obszarze jakość, następnie w kolejności wpływ, portale i polityka. Szczegółowe wyniki zamieszczono poniżej.

Rysunek 10. Dojrzałość w zakresie otwartości danych publicznych w Polsce w 2018r.

Źródło: <https://www.europeandataportal.eu/pl/dashboard#2018>

Dane dla 31 badanych krajów w 2018r. prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 11. Dojrzałość w zakresie otwartości danych publicznych w 2018r. w wybranych krajach europejskich.

Źródło: <https://www.europeandataportal.eu/pl/dashboard#2018>

Dane publiczne w Otwartym Regionalnym Systemie Informacji Przestrzennej (ORSIP)

Szczególne miejsce dla realizacji celu 2 w woj. śląskim zajmuje Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej (ORSIP), czyli Geoportal Województwa Śląskiego ułatwiający dostęp do danych przestrzennych. Umożliwiają to powstałe interaktywne mapy i związane z nimi usługi. Na stronie internetowej pod adresem www.orsip.pl możliwy jest bezpłatny dostęp do obszernych danych i informacji z terenu województwa śląskiego. Dane te otrzymywane są z różnych instytucji.

Baza danych systemu ORSIP wdrożona w ramach projektu nie została zasilona w 2018 r. żadnymi nowymi danymi. Nie wprowadzono również istotnych zmian w funkcjonalności aplikacji klienckiej. W kontekście rozwoju platformy ORSIP wdrożono produkcyjnie oprogramowanie SaaS (*Software as a Service*), które umożliwia samodzielne tworzenie responsywnych aplikacji mapowych hostowanych w chmurze. Stworzono i uruchomiono dotychczas 8 takich aplikacji, tj.:

1. Szlak zabytków techniki województwa śląskiego
2. Dostępność obiektów dla osób z niepełnosprawnościami
3. Jaskinie w województwie śląskim
4. Liczba ludności oraz struktura wieku i płci w obwodach spisowych
5. Mapa wstrząsów
6. Najlepsza Przestrzeń Publiczna Województwa
7. Śląska Regionalna Sieć Szkieletowa
8. Szlak Kulinarny "Śląskie Smaki"

W ramach procesu przygotowania niniejszego *Raportu* przeprowadzono indywidualny wywiad pogłębiony z pracownikami ŚCSI. Podczas wywiadu poruszano trzy wymiary związane z funkcjonowaniem ORSIP, tj.:

- co jest i funkcjonuje poprawnie,
- czego nie ma a powinno być,
- co jest ale powinno zostać zmienione.

Wyniki zaprezentowano w tabeli poniżej:

Tabela 1. Wyniki indywidualnego wywiadu pogłębionego dotyczącego ORSIP

Osiągnięcia (co jest i funkcjonuje poprawnie)	Deficyty (czego nie ma a powinno być)	Konieczne zmiany (co jest ale powinno zostać zmienione)
relacja zakresu i jakości rezultatów projektu do poniesionych nakładów	kadra (programiści, zarządzający systemami serwerowymi)	stworzenie własnej koncepcji platformy ORSIP
rosnąca popularność systemu jako narzędzia do podejmowania optymalnych decyzji, nauki, podróży, hobby	środki finansowe na rozwój systemu, np. na zakup niezbędnych licencji dla wersji mobilnej, wynagrodzenia dla informatyków	legislacja uniemożliwiająca swobodną integrację danych przestrzennych z różnych poziomów
nawiązane relacje i kanały współpracy (np. Śląska Organizacja Turystyczna, Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach, Główny Instytut Górnictwa)	brak świadomości na temat wagi danych przestrzennych	wzmocnienie roli systemu w ramach struktury Urzędu Marszałkowskiego
niekomercyjny charakter	brak interakcji z użytkownikiem	zwiększenie liczby użytkowników pozainstytucjonalnych
-----	brak gwarancji finansowania projektu po 2020 roku	znalezienie źródeł finansowania
-----	-----	zabezpieczona ciągłość działania software'owego do 2020r.
-----	-----	stabilna infrastruktura hardware'owa

W ramach rozwoju systemu planowane jest całkowite uniezależnienie się od firm zewnętrznych i zbudowanie systemu ORSIP w oparciu o nową technologię, podobną jak wspomniany powyżej Software as a Service (SaaS), ale we własnej infrastrukturze sprzętowej. Planowane jest również uruchomienie kolejnych aplikacji mapowych wykorzystujących dane publiczne i nowej strony internetowej systemu ORSIP.

1.3 CEL 3 - Rozwój elektronicznych usług publicznych

W ramach celu 3 Strategii wyodrębniono trzy działania, tj.:

- racjonalizacja kosztów transakcyjnych elektronicznych usług publicznych,
- podniesienie jakości i dojrzałości usług publicznych o wysokim potencjale wykorzystania,
- upowszechnienie wykorzystania elektronicznych usług publicznych.

Promocja usług e-administracji w woj. śląskim

Poniżej zaprezentowano wybrane działania Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego w zakresie promocji e-administracji i upowszechniania wykorzystania elektronicznych usług publicznych.

1.3.1. Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej (ORSIP)

- **24.01.2018** warsztaty dla uczniów Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Bytomiu (29 osób). W trakcie szkolenia uczniowie dowiedzieli się jakie dane i funkcjonalności udostępniane są w systemie, jak korzystać z systemu, jak wyszukiwać dane.
- **31.01.2018** szkolenie dla nauczycieli z WOM Katowice (20 osób). Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z systemem ORSIP oraz nauczenie ich podstawowej obsługi systemu oraz zapoznanie z możliwościami wykorzystania ORSIP w nauczaniu.
- **19-20.04.2018** prelekcja na temat przestrzennego wymiaru marketingu na przykładzie dostępności obiektów handlowych w województwie śląskim na VI Ogólnopolskiej Studencko-Doktoranckiej Konferencji "Nowe Media i Technologie w Komunikacji Marketingowej" organizowanej przez Naukowe Koło Marketingu Meritum Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.
- **28.04.2018** warsztaty dla nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych (10 osób) w ramach Festiwalu Edukacyjnego - Nowe Inspiracje "WOM" 2018 organizowanego przez Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli "WOM" w Katowicach. Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z systemem ORSIP oraz nauczenie ich podstawowej obsługi systemu oraz zapoznanie z możliwościami wykorzystania ORSIP w nauczaniu.
- **28.05.2018** prelekcja na temat przestrzennego wymiaru marketingu na przykładzie dostępności obiektów handlowych w województwie śląskim na VIII Konwencie Informatyków i Administracji.
- **08.06.2018** wykład w formie warsztatów na temat przestrzennego wymiaru marketingu na przykładzie dostępności obiektów handlowych w województwie śląskim dla studentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach (60 osób).
- **17-19.10.2018r.** prezentacja funkcjonalności systemu podczas 8 Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw

1.3.2. System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej (SEKAP)

- **17-19.10.2018r.** prezentacja funkcjonalności systemu podczas 8 Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw

Zdjęcie 1. 8 Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw (17-19 10.2018r.)

- **24-25.05.2018r.** prezentacja o planowanej integracji Platformy PeUP SEKAP z węzłem krajowym podczas VIII Śląskiego Konwent Informatyków i Administracji
- **26.07.2018r.** – spotkanie w ramach „Linii współpracy” ds. Usług Cyfrowych w Ministerstwie Cyfryzacji w Warszawie. W trakcie spotkania zostały przedstawione usługi planowane do realizacji przez Ministerstwo Cyfryzacji w 2018r. (np. wnioskowanie o wydanie prawa jazdy, zarejestrowanie pojazdu, zgłoszenie zbycia pojazdu, dopisanie do rejestru wyborców czy stworzenie panelu/konta dla obywatela). Zapowiedziano wykonanie analizy usług świadczonych przez administrację samorządową, na podstawie której powstanie zarys podziału e-usług na usługi centralne i lokalne/regionalne. Ministerstwo Cyfryzacji stworzy listę 30 usług cyfrowych, które zostaną zaimplementowane w ciągu najbliższych 18 miesięcy, lista zostanie

udostępniona drogą elektroniczną członkom grupy roboczej – proces będzie miał charakter iteracyjny.

- Konferencja edukacyjno-informacyjna w sprawie zaprzestania stosowania algorytmu SHA-1 w systemach ePUAP i profilu zaufanego ePUAP (PZ/eGO). W trakcie spotkania zostały poruszone tematy konsekwencji przejścia na algorytm SHA-256 dla podpisywania dokumentów w systemach dziedzinowych oraz EZD komunikujących się z ePUAP. Przystosowanie platformy SEKAP do nowych rozwiązań kryptograficznych ePUAP (SHA-2) zostało opisane w dalszej części *Raportu*.
- Udział w szkoleniu: UX- projektowanie użytecznych interfejsów” wyzwanie nad którym pracowali uczestnicy szkolenia dotyczyło m.in. również systemu SEKAP. Zostały określone obszary, które należy zweryfikować (audyt) m.in spójność, standaryzacja, czytelność stanu systemu, estetyka, wsparcie użytkowników w rozpoznawaniu i diagnozowaniu komunikatów, dostępna pomoc i dokumentacja.

Rola SEKAP w realizacji Celu 3

W zakresie rozwoju e-usług, podobnie jak w latach poprzednich, strategicznym systemem dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie śląskim jest System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej (www.sekap.pl).

W ramach procesu przygotowania niniejszego *Raportu* przeprowadzono indywidualny wywiad pogłębiony z pracownikami ŚCSI. Podczas wywiadu poruszano trzy wymiary związane z funkcjonowaniem SEKAP, tj.:

- co jest i funkcjonuje poprawnie,
- czego nie ma a powinno być,
- co jest, ale powinno zostać zmienione.

Wyniki zaprezentowano w tabeli poniżej:

Tabela 2. Wyniki indywidualnego wywiadu pogłębionego dotyczącego SEKAP

Osiągnięcia (co jest i funkcjonuje poprawnie)	Deficyty (czego nie ma, a powinno być)	Konieczne zmiany (co jest ale powinno zostać zmienione)
szerokie wykorzystanie systemu w ramach komunikacji A2A	zasoby na rozwój systemu (kadra, środki finansowe, oprogramowanie, hardware)	zwiększenie wykorzystania systemu w ramach komunikacji A2C
integracja z systemami zewnętrznymi (ePUAP, ORSIP, LSI, Ekopłatnik)	gwarancja finansowania projektu po 2020 roku	dookreślenie linii współpracy między platformą regionalną i centralną
dynamiczny wzrost liczby partnerów w latach 2008-2018	docelowa wizja systemu po zakończeniu okresu trwałości projektu	unowocześnienie architektury systemu i interfejsu, w tym wdrożenie wytycznych WCAG 2.0
szeroki wachlarz usług na 4 poziomach dojrzałości	świadomość znaczenia SEKAP dla rozwoju e-usług wśród decydentów	racjonalizacja nakładów ponoszonych na funkcjonowanie podpisu CC SEKAP
pozytywne wyniki pilotażu integracji SEKAP z krajowym systemem e-tożsamości (WK) – współpraca z Ministerstwem Cyfryzacji	zgodność z wymogami Węzła Krajowego - konieczność spełnienia standardu WCAG	spełnianie warunków dotyczących produkcyjnej integracji platformy SEKAP jako dostawcy usług z systemem węzła krajowego
dynamiczny wzrost liczby usług dostępnych na platformie	-----	konieczność renegotjacji umów z partnerami
wdrożenie funkcjonalności obsługi „dużych plików” z ePUAP	funkcjonalność obsługi "dużych plików" wysyłanych z systemu obiegu dokumentów (SOD) na SEKAP oraz na ePUAP przez SEKAP	modernizacja systemu SEKAP – wdrożenie funkcjonalności „dużych plików”

utrzymanie integracji ePUAP – SEKAP w zakresie wykorzystania profilu zaufanego	-----	-----
uchwała Zarządu Województwa Śląskiego - wprowadzająca wzór aneksu do umowy o współpracy w ramach systemu SEKAP Województwa Śląskiego z Partnerami – przedłużenie umowy do dnia 31.12.2020r.	-----	-----

Na platformie SEKAP swoje usługi elektroniczne oferuje 133 urzędy i 375 jednostek organizacyjnych. Liczba Partnerów SEKAP stale wzrasta, aktualnie jest to 508 partnerów. W momencie powstawania systemu w 2008r. były to 54 urzędy. Obecnie na platformie SEKAP dostępnych jest 761 elektronicznych usług publicznych dla mieszkańców i przedsiębiorców. Wśród najczęściej wykorzystywanych należy wymienić następujące:

- korespondencja w sprawie **RPO 2014 - 2020** (w tym m.in. złożenie wniosku o dofinansowanie, wnioski o płatność, ocena, pozostała korespondencja) – **39 774**
- korespondencja pomiędzy urzędami oraz jednostkami organizacyjnymi – **5 256**
- złożenie podania (wniosku) w sprawie nie sklasyfikowanej w katalogu usług – **1 919**
- przedstawienie informacji o terminie, czasie i miejscu, w których będą prowadzone zajęcia wraz z listą uczestników – **1789**
- skargi i wnioski – **1244**
- usługi z zakresu rejestracji pojazdów, w tym zawiadomienie o zbyciu pojazdu zarejestrowanego – **794**
- opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi – **1616**
- wymiana dowodu osobistego z powodu upływu terminu ważności – **499**

Zarówno liczba partnerów, jak i dynamika wzrostu świadczą o pozytywnej roli jaką SEKAP odgrywa w animowaniu współpracy i wykorzystaniu potencjału wszystkich interesariuszy (niemal wszystkich urzędów z województwa śląskiego).

Najważniejsze wydarzenia związane z rozwojem platformy w 2018 r. to m.in.:

Nowi Partnerzy

- W 2018 roku umowę o współpracy w ramach systemu PeUP SEKAP z Województwem Śląskim podpisały: Gmina Ślemień, Gmina Miasteczko Śląskie, oraz Gmina Tarnowskie Góry – urzędy są w trakcie integracji. Akces przyłączenia jednostek organizacyjnych zadeklarowały również Gmina Sławków, Gmina Miasteczko Śląskie i Tarnowskie Góry.

Przystosowanie platformy SEKAP do nowych rozwiązań kryptograficznych ePUAP (SHA-2)

- Zostały podjęte działania mające na celu przystosowanie funkcjonalności platformy PeUP SEKAP do nowych rozwiązań kryptograficznych ePUAP tj. użycie algorytmu SHA-2 w związku z wycofaniem z użycia algorytmu SHA1 co jest niezbędne dla zachowania ciągłości działania PeUP SEKAP wraz z wymaganym poziomem bezpieczeństwa, a w szczególności integralności transmisji pomiędzy PeUP SEKAP a platformą ePUAP.

Wdrożenie funkcjonalności „Duże pliki”

- Świadczenie elektronicznych usług publicznych jest związane z kosztem dla administracji publicznej. Działaniem, które jest podjęte w celu redukcji kosztów, jest wdrożenie nowych mechanizmów integracji platformy PeUP SEKAP z ePUAP, w zakresie odbierania poprzez PeUP SEKAP tzw. „dużych plików”. Nowa funkcjonalność znacząco podniesie jakość komunikacji pomiędzy podmiotami publicznymi administracji rządowej i samorządowej, jak również jakość komunikacji pomiędzy administracją a mieszkańcami.

Istotą nowej funkcjonalności tj. automatycznego pobierania z ePUAP „Dużych plików” będących załącznikami do wysyłanych wniosków elektronicznych, jest udostępnienie narzędzia automatycznego pobierania z ePUAP plików będących załącznikami do wysyłanych wniosków elektronicznych z platformy ePUAP do urzędów i odbieranych za pomocą systemów obiegu dokumentów elektronicznych.

Węzeł Krajowy

- W II połowie 2018 roku Ministerstwo Cyfryzacji rozpoczęło działania mające na celu uruchomienie Węzła Krajowego czyli rozwiązania, które sprawi, że docelowo nie będzie konieczności posiadania wielu loginów i haseł do portali administracji publicznej. Śląskie

Centrum Społeczeństwa Informacyjnego uczestniczyło w spotkaniach, mających na celu zintegrowanie platformy PeUP SEAKP z Węzłem Krajowym (24.07.2018r. oraz 27.08.2018r.). Jedno z nich, organizowane przez Ministerstwo Cyfryzacji dotyczyło produkcyjnego przyłączenia PeUP SEAKP do Węzła Krajowego. Aktualnie analizowana jest dokumentacja dotycząca spełniania warunków jako dostawca usług w zakresie integracji platformy PeUP SEAKP z Węzłem Krajowym.

Przedłużenie umów z urzędami do 31.12.2020r.

- W dniu 31.12.2018 r. upłył okres obowiązywania umów zawartych pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego (Partnerami) a Województwem Śląskim. Umowa o współpracy w ramach systemu SEKAP jest zawierana między Liderem (Województwem Śląskim) a Partnerem (jednostką samorządu terytorialnego lub innym podmiotem realizującym zadania publiczne działającym na obszarze województwa śląskiego) i stanowi podstawę do korzystania przez Partnera z systemu SEKAP. Umowa określa podział praw i obowiązków stron umowy związanych z korzystaniem z systemu SEKAP i stanowi podstawę korzystania z systemu SEKAP oraz jego komponentów. W związku z ciągłym zainteresowaniem i podpisywaniem kolejnych umów, Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego przygotowało wzór aneksu do obowiązującej umowy o współpracy w ramach systemu SEKAP, na podstawie którego zostanie przedłużona umowa od dnia 31.12.2020 r.

Nowe usługi

- dopisanie się do spisu wyborców,
- wpisanie wyborcy do rejestru wyborców,
- przesłanie wniosku o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do głosowania,
- wyrażenie zgody na przyjęcie pełnomocnictwa do głosowania.

2. Analiza wskaźnikowa

W dokumencie *Strategii* monitoring wskaźników zakładał łączenie informacji i wyników badań z następujących źródeł:

1. Statystyki publicznej – tj. przede wszystkim przez danych Głównego Urzędu Statystycznego.
2. Badań i raportów opracowywanych w ramach projektów badawczych realizowanych na potrzeby administracji centralnej (np. Ministerstwa Cyfryzacji).
3. Raportów z systemów zarządzanych i administrowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (np. SEKAP, ORSIP).
4. Badań ankietowych realizowanych przez ŚCSI wśród jednostek samorządu terytorialnego (współpracujących w ramach rozwoju platform SEKAP i ORSIP).
5. Dedykowanego badania zlecanego przez województwo i realizowanego wśród trzech grup – mieszkańców województwa, przedsiębiorstw i jednostek administracji.

W 2018r. nie wykonano dedykowanego badania w obszarze społeczeństwa informacyjnego (pkt. 5). Podobnie jak w roku 2017 Ministerstwo Cyfryzacji nie przeprowadziło badań realizowanych w latach poprzednich, tj.: „*E-administracja w oczach internautów*” oraz „*Wpływ cyfryzacji na działanie administracji publicznej w Polsce*” (pkt. 2). W związku z powyższym w niniejszym raporcie wykorzystano wyniki z pozostałych trzech źródeł. W 2019 roku zostanie rozważone dołączenie wskaźników społeczeństwa informacyjnego do badania planowanego do realizacji w szerszym zakresie przez Regionalne Centrum Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego (Wydział Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego).

W przypadku Głównego Urzędu Statystycznego dane pochodzą głównie z:

- Badania „*Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku*”.
- Raportu „*Spółeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2014-2018*”.

Należy podkreślić, że badania realizowane przez GUS, zgodnie z metodologią Eurostatu, charakteryzują się częściową zmiennością zakresu przedmiotowego. Oznacza to, że pytania i moduły tematyczne różnią się w poszczególnych latach – niektóre z nich są pomijane, a inne dodawane do ankiety dedykowanej gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom.

W procesie opracowywania *Strategii* przyjęto, że dla monitoringu zostanie wykorzystana część wskaźników dostępnych wówczas w badaniach GUS (np. monitorujących poziom kompetencji z zakresu bezpiecznego posługiwania się ICT). Zmiana zakresu przedmiotowego badań spowodowała deficyt w dostępie do relewantnych danych.

Wszystkie wartości w poniższej tabeli wskaźnikowej, o ile nie wskazano inaczej, dotyczą województwa śląskiego (poziom NUTS 2).

Tabela 3. Zestawienie wskaźników

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2017	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian
1. Rozwój kompetencji cyfrowych	1.1. Dostosowywanie posiadanych kompetencji cyfrowych do zachodzących zmian społecznych i technologicznych	% mieszkańców uważających posiadane kompetencje za wystarczające dla ich potrzeb	b.d.	31,6% [2018]	GUS	nd.
		% mieszkańców, którzy mieli możliwość podnieść kompetencje cyfrowe w ciągu ostatnich 12 miesięcy	b.d.	15,1% [2018]	GUS	nd.
		% mieszkańców, którzy podnieśli swoje kompetencje cyfrowe w ostatnich 12 miesiącach	2% [2017]	4% [2018]	GUS	Pozytywny
		Odsetek osób w wieku 16-74 lata korzystających z Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy, posiadających umiejętności komputerowe na poziomie:			GUS	Pozytywny
		• niskim	30,8 %	29,8%		
		• średniozaawansowanym	23,1 %	23,5%		
		• zaawansowanym	22,3 % ⁸	23,3%		
		(porównanie „rok do roku”)	[2017]	[2018]		
	1.2. Rozwój zaawansowanych kompetencji cyfrowych	% przedsiębiorców uznających kompetencje cyfrowe pracowników za wystarczające	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		% mieszkańców potrafiących administrować systemami i sieciami w IT	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		% mieszkańców oceniających swoje kompetencje jako zaawansowane	22,3 % [2017]	23,3 % [2018]	GUS	Pozytywny

⁸ Wskaźniki badane przez GUS obejmują odpowiednio: osoby posiadające niskie, podstawowe oraz ponadpodstawowe umiejętności cyfrowe

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2017	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian
1. Rozwój kompetencji cyfrowych		Odsetek osób w wieku 16-74 lata korzystających z Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy: -tworzenie kodu w języku programowania	2,7 % [2017]	4,0 % [2018]	GUS	Pozytywny
		Odsetek osób w wieku 16-74 lata kiedykolwiek korzystających z Internetu i zmieniających ustawienia dowolnego oprogramowania	35,3 % [2017]	34,3 % [2018]	GUS	Negatywny
	1.3. Podniesienie kompetencji z zakresu bezpiecznego posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi	% mieszkańców świadomych zagrożeń związanych z wykorzystaniem TIK	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		% mieszkańców potrafiących sobie radzić z zagrożeniami związanymi z wykorzystywaniem TIK	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		% jednostek samorządu terytorialnego, które wprowadziły i stosują politykę bezpieczeństwa informacji	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		% mieszkańców, którzy padli ofiarą oszustwa w sieci w ostatnich 12 miesiącach	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		Osoby w wieku 16-74 lata korzystające z Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy: Odsetek osób, które ograniczyły lub powstrzymały się od wykonywania poniższych czynności przez Internet w wyniku obaw związanych z bezpieczeństwem (w podziale na zdarzenia):	[2015]	[2015]	GUS	Neutralny

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2017	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian
1. Rozwój kompetencji cyfrowych	1.3. Podniesienie kompetencji z zakresu bezpiecznego posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi	zamawianie lub kupowanie dóbr lub usług w celach prywatnych	3,3 %	3,3 %		
		korzystanie z bankowości internetowej	3,7 %	3,7 %		
		podawanie osobistych informacji na portalach społecznościowych	9,2 %	9,2 %		
		kontaktowanie się z jednostkami administracji publicznej lub instytucjami świadczącymi usługi publiczne	1,4 %	1,4 %		
		pobieranie oprogramowania, muzyki, plików video, gier lub innych plików danych	3,2 %	3,2 %		
		korzystanie z Internetu za pomocą urządzenia przenośnego poprzez bezprzewodowe połączenie poza domem	1,1 %	1,1 %		
		Osoby w wieku 16-74 lata korzystające z Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy: Odsetek osób które napotkały zdarzenia związane z bezpieczeństwem podczas korzystania z Internetu (w podziale na zdarzenia):			GUS	Neutralny

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2017	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian
1. Rozwój kompetencji cyfrowych	1.3. Podniesienie kompetencji z zakresu bezpiecznego posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi	wystąpienie wirusa lub innego zagrożenia komputera, w wyniku których nastąpiła utrata danych lub czasu	15,0 %	15,0 %		
		nadużycie danych osobowych przesyłanych przez Internet i/lub inne naruszenie prywatności	2,4 %	2,4 %		
		strata finansowa poniesiona w wyniku otrzymania fałszywych wiadomości lub przekierowań do fałszywych stron internetowych pytających o dane osobowe	0,7 %	0,7 %		
		strata finansowa poniesiona w wyniku fałszywej płatności z wykorzystaniem karty	b.d.	b.d.		
		dostęp dzieci do nieodpowiednich stron internetowych	1,0 %	1,0 %		
		% osób, które tworzą kopie zapasowe plików z komputera zapisując je na jakimkolwiek urządzeniu do przechowywania danych	49,0 % [2017]	47,3 % [2018]	GUS	Negatywny

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2017	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian	
2. Zwiększenie dostępności danych publicznych	2.1. Udostępnianie w formie elektronicznej wysokiej jakości danych będących w dyspozycji podmiotów sektora publicznego w sposób ułatwiający ich automatyczne przetwarzanie	liczba zbiorów danych udostępnianych przez administrację publiczną w formacie umożliwiającym ich automatyczne przetwarzanie	137 [2017]	138 [2018]	ORSIP ⁹	Pozytywny	
			805 [2017]	991 [2018]	dane.gov.pl ¹⁰ (dane dla Polski)		
		liczba udostępnianych przez administrację publiczną zbiorów danych, które są uaktualniane odpowiednio:	[2017]	[2018]	dane.gov.pl (dane dla Polski)	nd.	
			raz w miesiącu	92			b.d.
			raz na kwartał	84			b.d.
	raz do roku	329	b.d.				
	2.2. Rozwój usług i aplikacji korzystających z udostępnianych danych	liczba aplikacji i usług korzystających z publicznych zbiorów danych udostępnianych przez podmioty administracji publicznej z województwa śląskiego dostępna dla mieszkańców	b.d.	b.d.	nd.	nd.	
		liczba podmiotów z województwa śląskiego oferujących produkty wykorzystujące dane udostępniane przez instytucje publiczne	b.d.	b.d.	nd.	nd.	

⁹ Na serwerze danych przestrzennych systemu ORSIP są opublikowane 137 aktywne serwisy mapowe. Serwis mapowy można zdefiniować jako kompozycję jednej lub kilku warstw danych, które dotyczą jakiegoś zagadnienia. Serwisem mapowym jest np. serwis "granice administracyjne", w skład którego wchodzi warstwy z granicami gmin, powiatów i województwa. Poszczególne serwisy mapowe w systemie ORSIP zgrupowane są w moduły oraz podmoduły tematyczne.

¹⁰ Liczba wszystkich zbiorów danych dostępnych na portalu dane.gov.pl (nie tylko dane umożliwiające automatyczne przetwarzanie).

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2017	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian
2. Zwiększenie dostępności danych publicznych	2.3. Rozwój systemów pozyskiwania i przetwarzania danych na potrzeby zarządzania opartego na faktach w administracji publicznej	liczba podmiotów oferujących produkty wykorzystujące dane udostępniane przez instytucje publiczne z województwa śląskiego	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		liczba urzędów, które wykorzystują dane udostępniane przez innych w celu poprawy jakości podejmowanych decyzji	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		liczba zbiorów danych (źródeł) danych zintegrowanych w ramach platformy zarządzania opartego na faktach	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		liczba raportów dostarczonych przez platformę w ostatnich 12 miesiącach	b.d.	b.d.	nd.	nd.
		liczba użytkowników platformy (konsumujących dane i publikujących dane)	b.d.	b.d.	nd.	nd.
3. Rozwój elektronicznych usług publicznych	3.1. Racjonalizacja kosztów transakcyjnych elektronicznych usług publicznych	liczba wniosków złożonych poprzez platformę SEKAP	47 432 [2017]	55 858 [2018]	SEKAP	Pozytywny
		liczba podmiotów współpracujących w ramach wybranych platform regionalnych	420 (SEKAP: 396 ORSIP: 24) [2017]	532 (SEKAP: 508 ORSIP: 24) [2018]	SEKAP, ORSIP	Pozytywny
		liczba porozumień dotyczących wspólnego wykorzystania infrastruktury teleinformatycznej (teleinformatycznej) zawieranych pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego	b.d.	b.d.	nd.	nd.

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2017	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian
3. Rozwój elektronicznych usług publicznych	3.2. Podniesienie jakości i dojrzałości elektronicznych usług publicznych o wysokim potencjalne wykorzystania	liczba e-usług na trzecim poziomie dojrzałości świadczonych przez administrację lokalną dostępnych na platformach regionalnych	561 [2017]	558 [2018]	SEKAP	Pozytywny
		liczba e-usług na co najmniej czwartym poziomie dojrzałości świadczonych przez administrację lokalną dostępnych na platformach regionalnych	324 [2017]	321 [2018]	SEKAP	Negatywny
		liczba usług, które w skali województwa zostały zrealizowane drogą elektroniczną przynajmniej 1500 razy w ciągu roku każda	11 [2017]	7 [2018]	SEKAP	Negatywny
		% urzędów, które posiadają własną stronę internetową zgodną ze standardami WCAG	70,7 % [2016]	79,9 % [2017]	GUS	Pozytywny
	3.3. Upowszechnienie wykorzystania elektronicznych usług publicznych	% mieszkańców świadomych istnienia e-usług publicznych	27,8% 50,6% 65,6% 49,4% ¹¹ [2016]	b.d. b.d. b.d. b.d. [2017]	Ministerstwo Cyfryzacji ¹²	nd.
		% przedsiębiorstw wykorzystujących Internet w kontaktach z administracją publiczną	96,4 % [2016]	94,9 % [2017]	GUS	Negatywny
		% osób korzystających z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy	32,9% [2017]	39,4% [2018]	GUS	Pozytywny

¹¹ Dane dotyczą świadomości istnienia odpowiednio: serwisów danepubliczne.gov.pl, obywatel.gov.pl, ePUAP oraz profilu zaufanego.

¹² Badanie „E-administracja w oczach internautów 2016” - <https://mc.gov.pl/aktualnosci/e-administracja-w-oczach-internautow-raport-z-badania-2016> (dostęp 10.02.2017.) W 2017r. i 2018r. badanie „E-administracja w oczach internautów 2017” nie było przeprowadzane.

Cel	Działanie	Wskaźnik	Raport 2017	Obecnie dostępne dane [rok]	Źródło	Charakter zmian
3. Rozwój elektronicznych usług publicznych	3.3. Upowszechnienie wykorzystania elektronicznych usług publicznych	% urzędów, które promowały możliwość korzystania z usług administracji publicznej w formie elektronicznej	65,8 % [2015]	93% [2015]	GUS; Ministerstwo Cyfryzacji ¹²	Pozytywny
		stosunek liczby pism w postaci elektronicznej wpływających do urzędów administracji lokalnej do całkowitej liczby pism	6,1 % [2015]	b.d. [2017]	Ministerstwo Cyfryzacji ¹³	nd.
		liczba pism przesłanych elektronicznie pomiędzy jednostkami administracji lokalnej	b.d.	b.d.	nd.	nd.

¹³ Dane dla roku 2015 z badania „Wpływ cyfryzacji na działanie urzędów administracji publicznej w Polsce w 2015 r.” <https://mc.gov.pl/raporty-dane-badania> W 2016, 2017 i 2018r. nie przeprowadzono badania wpływu cyfryzacji na działanie urzędów administracji publicznej w Polsce.

Poza wskaźnikami zaprezentowanymi w tabeli warto przytoczyć również inne interesujące dane odnoszące się do wskazanych w *Strategii* celów, szczególnie w zestawieniu z pozostałymi województwami.

Podnoszenie kompetencji cyfrowych, na które zwrócono uwagę w Celu 1 ma szczególne znaczenie w zakresie umiejętności ponadpodstawowych. Osoby posiadające ponadpodstawowe umiejętności cyfrowe są to osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy i posiadały każdy rodzaj umiejętności z cyfrowych umiejętności, tj.: informacyjnych, komunikacyjnych, rozwiązywania problemów lub związanych z oprogramowaniem na poziomie ponadpodstawowym. Niezbędne jest uszczegółowienie zakresu powyższych umiejętności.

Tabela 4 . Zakres i poziomy umiejętności cyfrowych

Umiejętności cyfrowe umiejętności informacyjne, komunikacyjne, rozwiązywania problemów i związane z oprogramowaniem			
BRAK	NISKIE	PODSTAWOWE	PONADPODSTAWOWE
osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy i nie posiadały żadnych powyższych umiejętności	osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy i nie posiadały od 1 do 3 z cyfrowych umiejętności informacyjnych, komunikacyjnych, rozwiązywania problemów lub związanych z oprogramowaniem.	osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy i posiadały każdy rodzaj umiejętności z cyfrowych umiejętności informacyjnych, komunikacyjnych, rozwiązywania problemów lub związanych z oprogramowaniem, ale co najmniej jeden rodzaj na poziomie podstawowym.	osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy i posiadały każdy rodzaj umiejętności z cyfrowych umiejętności informacyjnych, komunikacyjnych, rozwiązywania problemów lub związanych z oprogramowaniem na poziomie ponadpodstawowym.

Źródło: „Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2013-2017”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa – Szczecin 2017.

Tabela 5. Zakres i poziomy umiejętności informacyjnych

Umiejętności informacyjne		
<p>(kopiowanie lub przenoszenie pliku lub folderu; korzystanie z przestrzeni dyskowej w Internecie do zapisywania dokumentów, obrazów, plików muzycznych, plików wideo lub innych plików; korzystanie z Internetu do kontaktów z jednostkami administracji publicznej poprzez wyszukiwanie informacji na stronach internetowych tych jednostek; wyszukiwanie w Internecie informacji o towarach lub usługach; wyszukiwanie w Internecie informacji związanych ze zdrowiem (np. o urazach, chorobach, odżywianiu, poprawie zdrowia itp.).</p>		
BRAK	PODSTAWOWE	PONADPODSTAWOWE
osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy, ale nie wykonywały żadnej z powyższych czynności	osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy i wykonywały tylko jedną z wymienionych powyżej czynności	osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy i wykonywały kilka z wymienionych powyżej czynności.

Źródło: „Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2013-2017”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa – Szczecin 2017.

Tabela 6. Zakres i poziomy umiejętności komunikacyjnych

Umiejętności komunikacyjne		
<p>(wysyłanie, odbieranie poczty elektronicznej; korzystanie z serwisów społecznościowych (tworzenie profilu użytkownika, wysyłanie wiadomości do znajomych lub inne formy uczestnictwa w takich serwisach, jak np. Facebook, Twitter, Nasza klasa, Grono itp.; telefonowanie przez Internet i/lub korzystanie z kamery internetowej do wideorozmów przez Internet (np. poprzez Skype lub Facetime); umieszczanie na stronie internetowej stworzonych przez siebie tekstów, zdjęć, muzyki, filmów, oprogramowania itp.</p>		
BRAK	PODSTAWOWE	PONADPODSTAWOWE
osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy, ale nie wykonywały żadnej z powyższych czynności	osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy i wykonywały tylko jedną z wymienionych powyżej czynności	osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy i wykonywały kilka z wymienionych powyżej czynności.

Źródło: „Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2013-2017”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa – Szczecin 2017.

Tabela 7. Zakres i poziomy umiejętności rozwiązywania problemów

Umiejętności rozwiązywania problemów
<p>Lista A: przenoszenie plików pomiędzy komputerami lub innymi urządzeniami (np. aparatem fotograficznym, kamerą, telefonem komórkowym lub odtwarzaczem mp3/mp4); instalowanie oprogramowania lub aplikacji; zmienianie ustawień (opcji/preferencji w menu „narzędzia”) dowolnego oprogramowania, programu operacyjnego lub programów zapewniających bezpieczeństwo urządzenia (np. antywirusowych).</p> <p>Lista B: kupowanie przez Internet towarów lub usług przeznaczonych do użytku prywatnego w ciągu ostatniego roku; sprzedawanie towarów lub usług przez Internet, np. przez aukcje internetowe (np. Allegro, eBay); uczestniczenie w kursie on-line lub korzystanie przez Internet z materiałów szkoleniowych innych niż pełny kurs on-line (np. materiały audiowizualne, oprogramowanie do nauki przez Internet, podręczniki elektroniczne) lub</p>

kontaktowanie się z instruktorem/nauczycielem lub innymi osobami uczącymi się poprzez strony/portale edukacyjne; korzystanie z bankowości internetowej.

BRAK	PODSTAWOWE	PONADPODSTAWOWE
osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy, ale nie wykonywały żadnej czynności z listy A ani żadnej czynności z listy B	osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy i wykonywały co najmniej jedną z czynności z listy A lub B, ale nie z obu list jednocześnie.	osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy i wykonywały co najmniej jedną z czynności z listy A i co najmniej jedną z listy B.

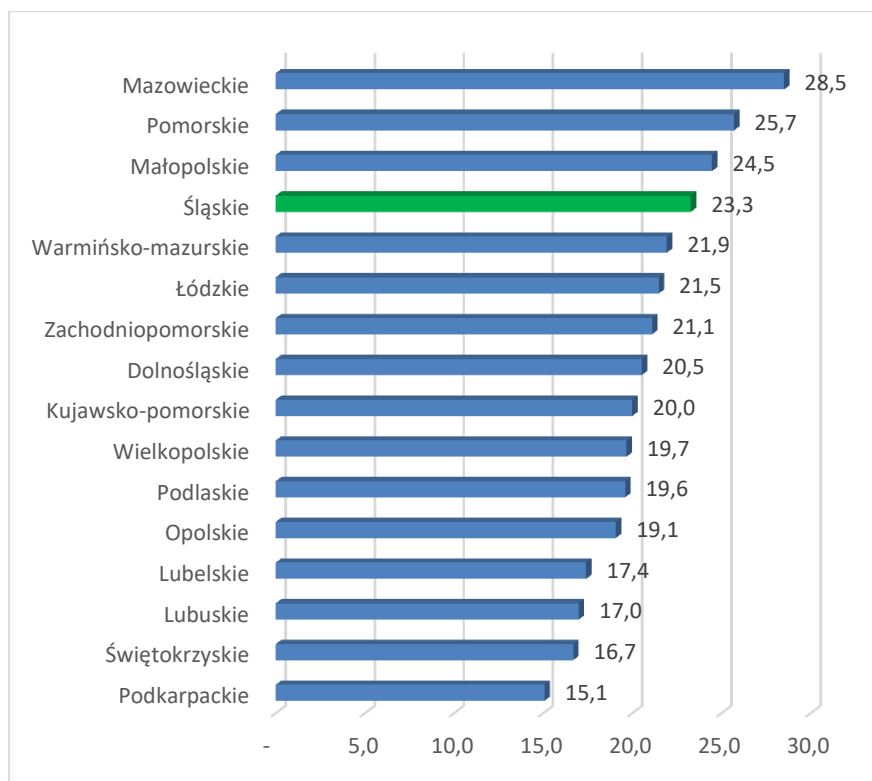
Źródło: „Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2013-2017”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa – Szczecin 2017.

Tabela 8. Zakres i poziomy umiejętności związanych z oprogramowaniem

Umiejętności związane z oprogramowaniem		
<p>Lista A: korzystanie z procesorów tekstu (np. Word, Writer, WordPerfect); korzystanie z arkuszy kalkulacyjnych (np. Excel); korzystanie z oprogramowania do edytowania zdjęć, plików wideo lub audio.</p> <p>Lista B: tworzenie prezentacji lub dokumentów łączących tekst, obrazki, tabelki lub wykresy; tworzenie kodu w języku programowania; korzystanie z zaawansowanych funkcji arkusza kalkulacyjnego w celu organizacji i analizy danych, jak np. sortowanie, filtrowanie, wykorzystywanie formuł, tworzenie wykresów.</p>		
BRAK	PODSTAWOWE	PONADPODSTAWOWE
osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy, ale nie wykonywały żadnej czynności z listy A ani żadnej czynności z listy B	osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy i wykonywały co najmniej jedną czynność z listy A i z listy B.	osoby, które korzystały z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy i wykonywały co najmniej jedną czynność z listy B.

Źródło: „Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2013-2017”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa – Szczecin 2017.

Szczegółowe dane dotyczące odsetka mieszkańców województw z ponadpodstawowymi umiejętnościami cyfrowymi zaprezentowano poniżej.

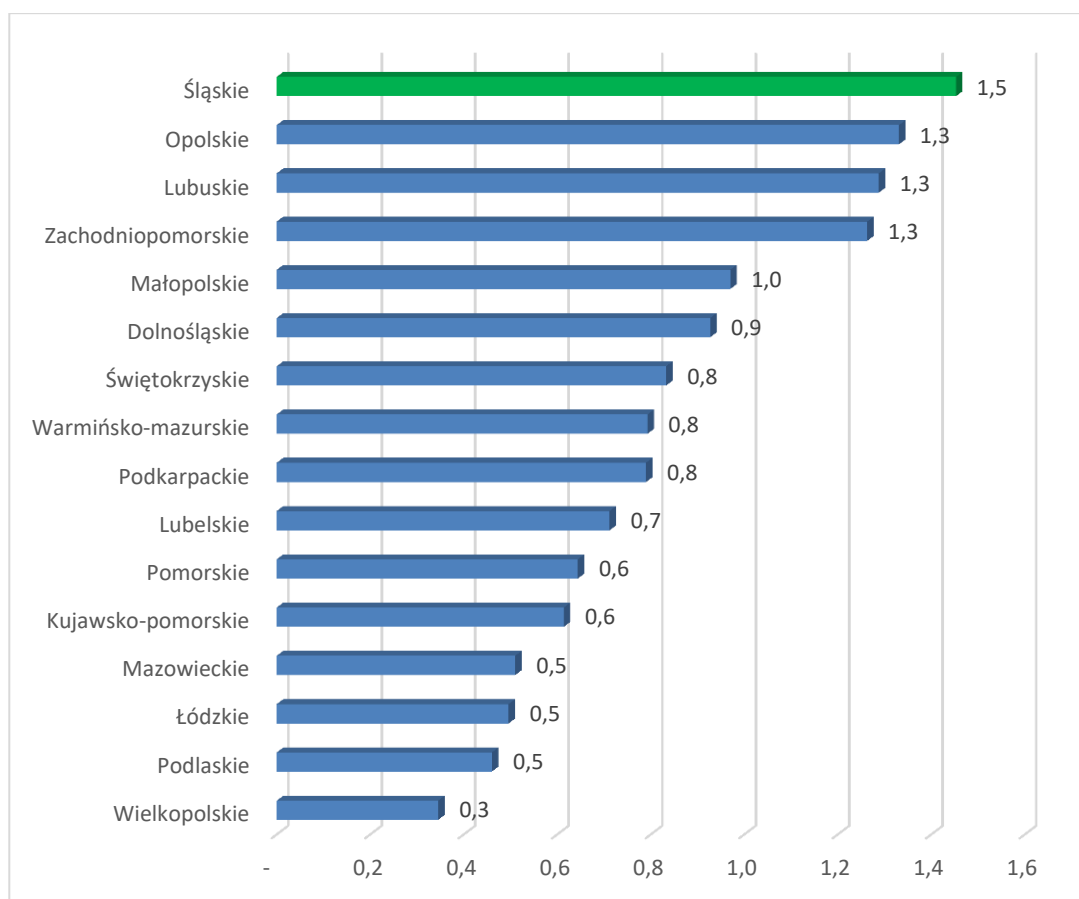

Rysunek 12. Odsetek mieszkańców województw z ponadpodstawowymi umiejętnościami cyfrowymi w 2018r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-społeczeństwo-informacyjne/społeczeństwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

W porównaniu do danych z roku 2017 odsetek ten wzrósł o 1 p.p. z 22,3% do 23,3%, co należy ocenić pozytywnie, a województwo śląskie utrzymało czwartą pozycję w Polsce. Pozycję drugą straciło województwo opolskie na rzecz pomorskiego.

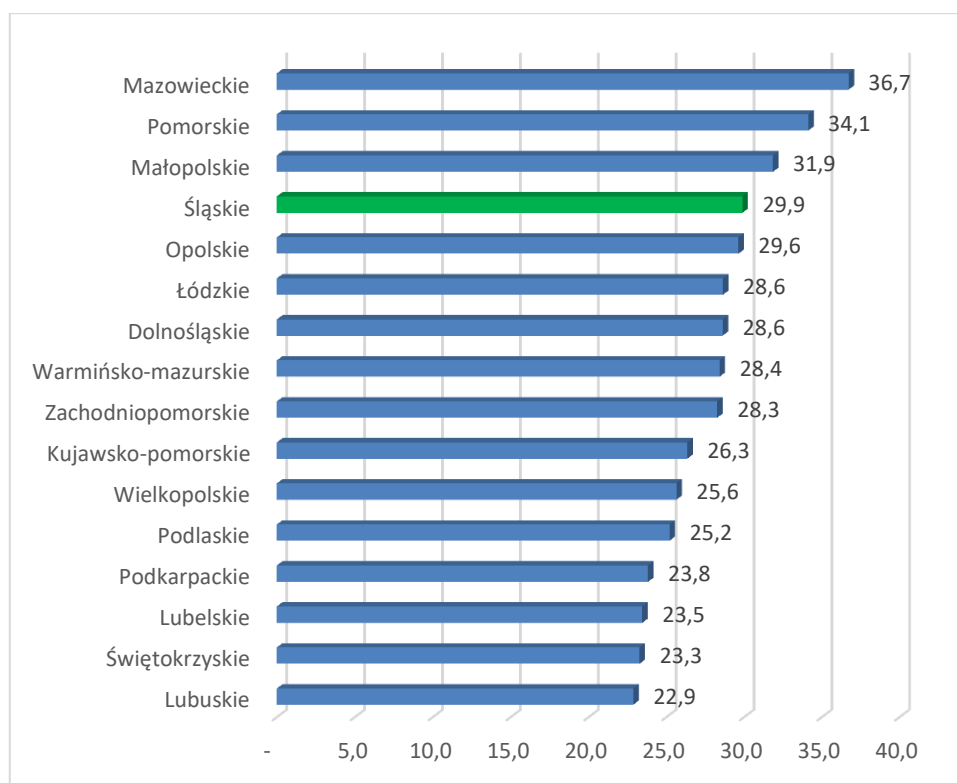
Niekorzystną informacją jest natomiast odsetek mieszkańców woj. śląskiego nieposiadających żadnych umiejętności cyfrowych w 2018r. Wśród osób w wieku 16-64 lata, które korzystały z Internetu w przeciągu ostatnich 3 miesięcy około 48 000 z nich (1,5%) nie posiada żadnych z cyfrowych umiejętności, tj.: informacyjnych, komunikacyjnych, rozwiązywania problemów lub związanych z oprogramowaniem. Stosowne dane zawiera rys. 2.

Rysunek 13. Odsetek mieszkańców województw nieposiadających żadnych umiejętności cyfrowych w 2018r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

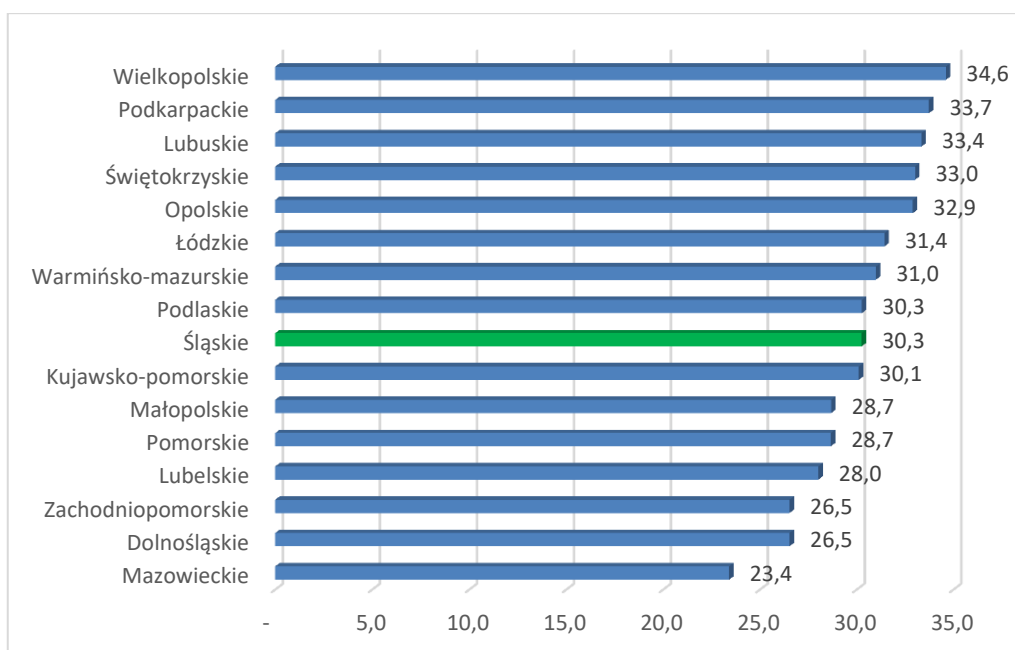
Dobre wyniki dla woj. śląskiego odnotowano w obszarze odsetka osób z ponadpodstawowymi umiejętnościami związanymi z oprogramowaniem, choć w porównaniu z rokiem 2017 nastąpił spadek o jedną pozycję – z trzeciej na czwartą i odpowiednio z 30,3% w 2017 do 29,9% w 2018r. Stosowne dane prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 14. Odsetek mieszkańców województw z ponadpodstawowymi umiejętnościami związanymi z oprogramowaniem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

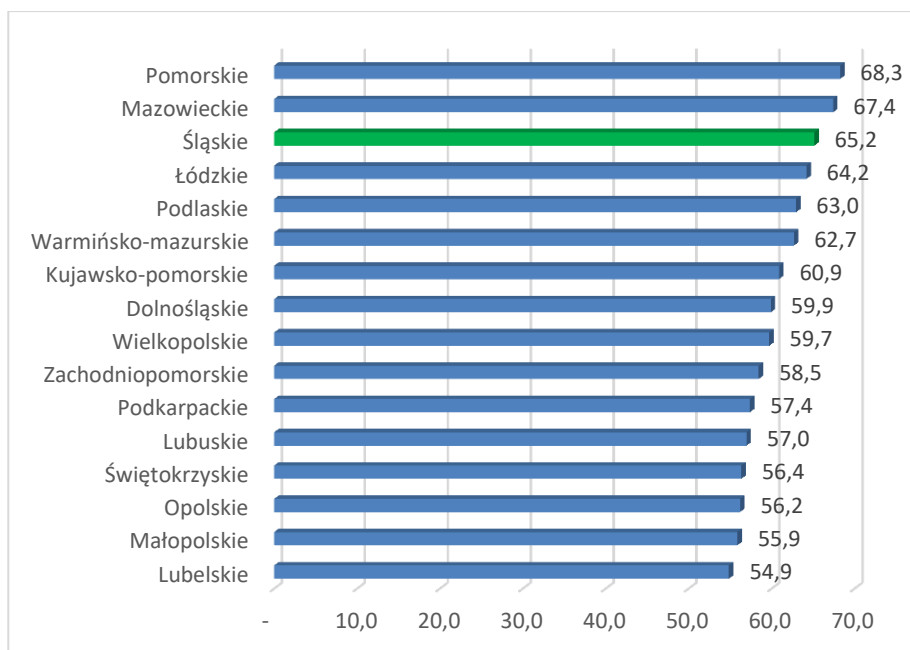
Biorąc pod uwagę odsetek osób w wieku 16-64 lata, które korzystały z Internetu w przeciągu ostatnich 3 miesięcy około 30% z nich nie posiada żadnych umiejętności związanych z oprogramowaniem, co plasuje woj. śląskie w połowie stawki. Dane prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 15. Osoby posiadające doświadczenie w korzystaniu z Internetu, ale nie posiadające żadnych umiejętności związanych z oprogramowaniem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

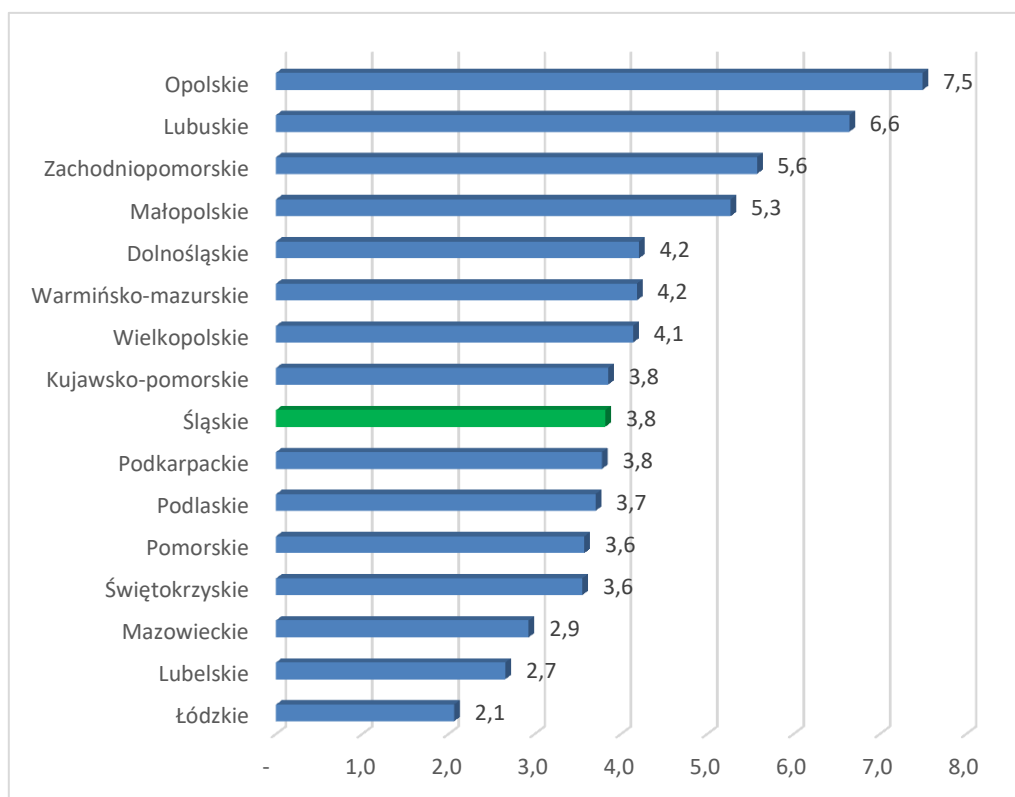
Trzecie miejsce wśród wszystkich województw, z wynikiem 65,2% osiągnęło woj. śląskie w kontekście odsetka osób posiadających ponadpodstawowe umiejętności informacyjne.

Rysunek 16. Odsetek osób posiadających ponadpodstawowe umiejętności informacyjne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

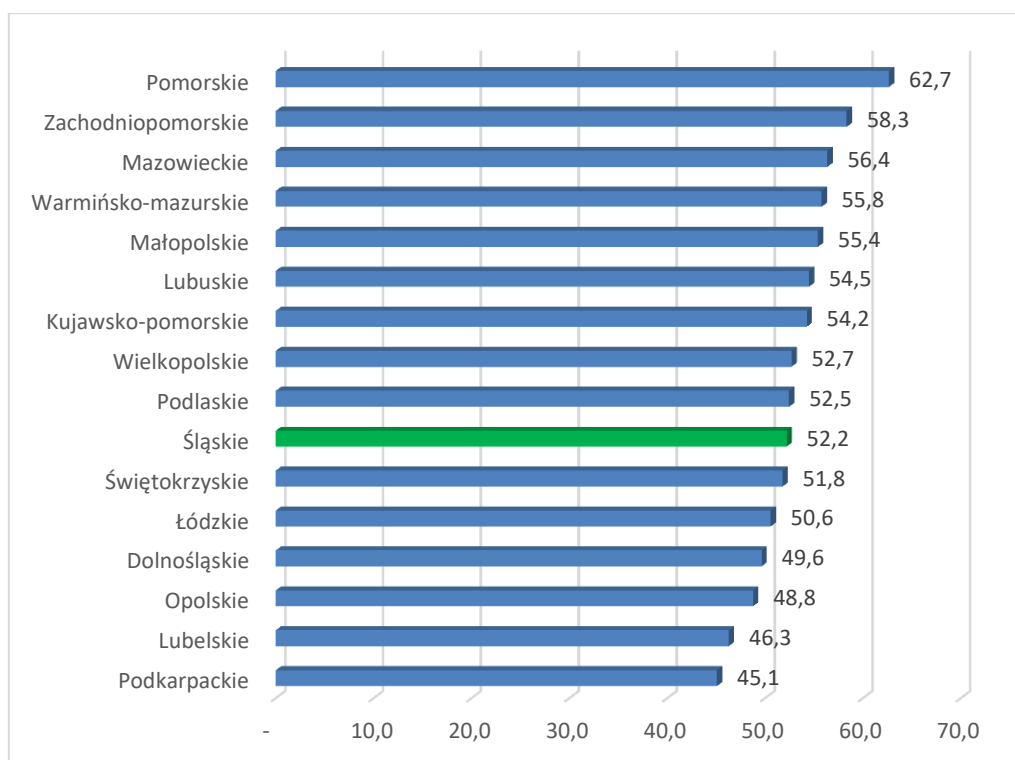
Okolo 126 000 mieszkańców w wieku 16-74 lata, korzystających z Internetu w przeciągu ostatnich 3 miesięcy (3,8%) nie posiada żadnych umiejętności informacyjnych, co klasyfikuje woj. śląskie na 9 miejscu z celem zmniejszenia tej wartości i przesunięcia się niżej w rankingu.

Rysunek 17. Odsetek osób posiadających doświadczenie w korzystaniu z Internetu, ale nie posiadających żadnych umiejętności informacyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

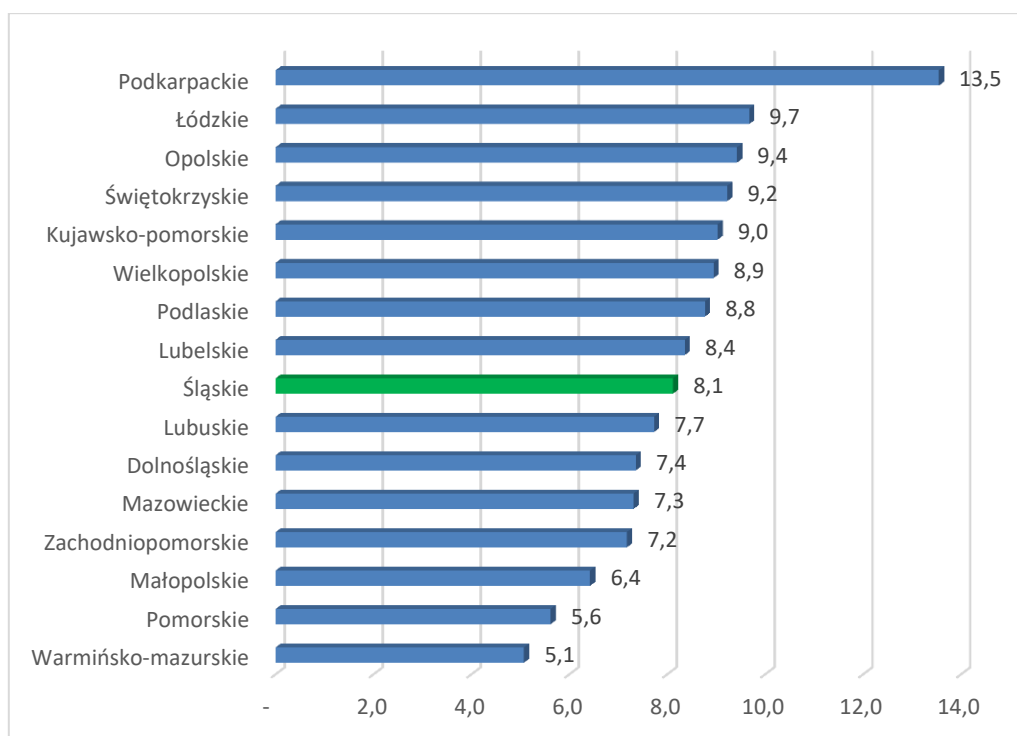
W obszarze ponadpodstawowych umiejętności komunikacyjnych mieszkańcy woj. śląskiego osiągają 10 miejsce w Polsce. Warto przypomnieć, że zestaw umiejętności komunikacyjnych obejmuje relatywnie proste czynności, zaprezentowane w tabeli 6.

Rysunek 18. Odsetek osób posiadających ponadpodstawowe umiejętności komunikacyjne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

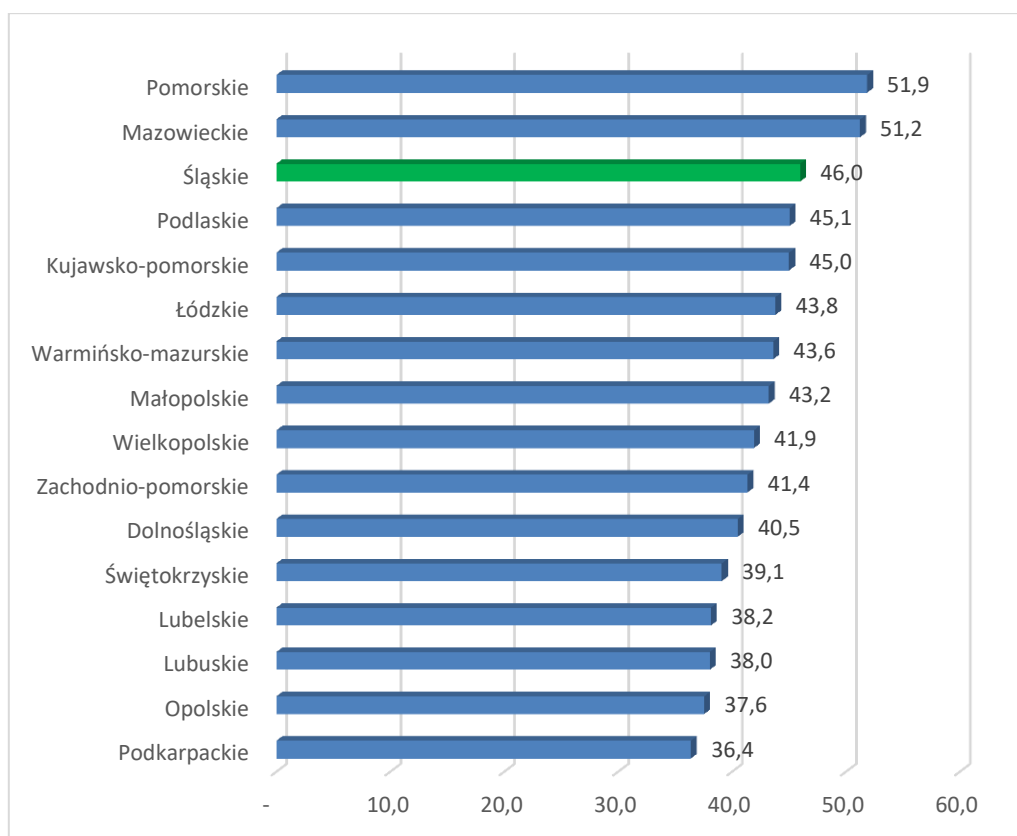
Okolo 268 000 mieszkańców w wieku 16-74 lata, korzystających z Internetu w przeciągu ostatnich 3 miesięcy (8,1%) nie posiada żadnych umiejętności komunikacyjnych, co klasyfikuje woj. śląskie na 9 miejscu z celem zmniejszenia tej wartości i przesunięcia się niżej w rankingu.

Rysunek 19. Odsetek osób posiadających doświadczenie w korzystaniu z Internetu, ale nie posiadające żadnych umiejętności komunikacyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

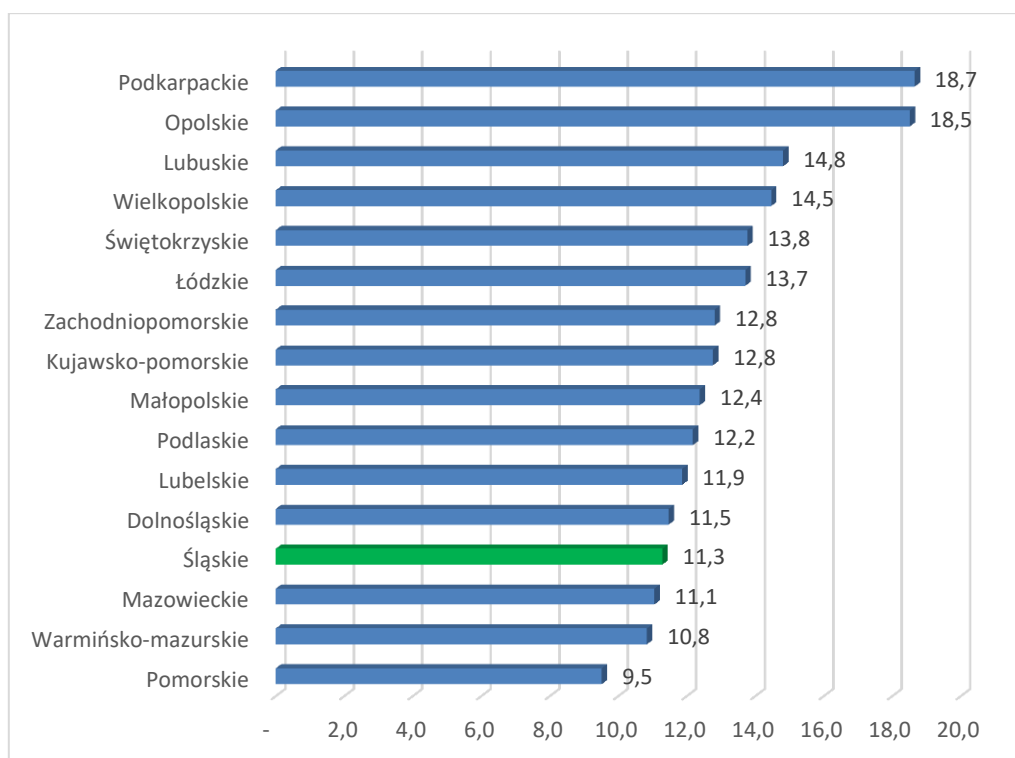
Znacznie lepsze wyniki osiągają mieszkańcy woj. śląskiego pod względem ponadpodstawowych umiejętności związanych z rozwiązywaniem problemów. Ponad 1,5 mln osób w wieku 16-74 lata, które korzystało z Internetu w przeciągu ostatnich 3 miesięcy potrafi wykonać z wykorzystaniem ICT czynności wskazane w tabeli 7. W porównaniu do mieszkańców innych województw śląskie plasuje się na 3 pozycji w tym obszarze.

Rysunek 20. Odsetek osób posiadających ponadpodstawowe umiejętności rozwiązywania problemów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spolecznostwo-informacyjne/spolecznostwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

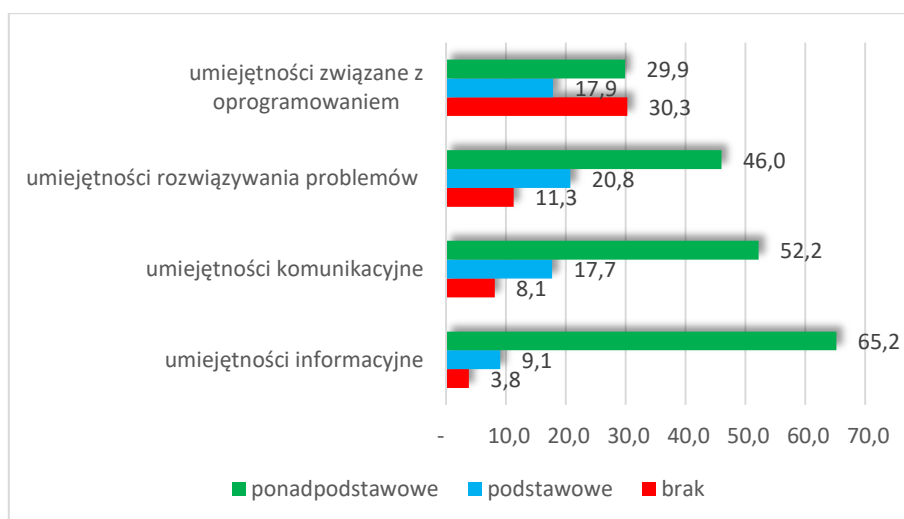
Równie dobre wyniki osiągają mieszkańcy woj. śląskiego biorąc pod uwagę całkowity brak umiejętności rozwiązywania problemów z wykorzystaniem ICT. Tylko 11,3% badanych (około 372 000) nie potrafi wykonać żadnej czynności zidentyfikowanej w tabeli 7, co pozwoliło uzyskać 4 najlepszy wynik w Polsce. Dane zawarto na rysunku poniżej.

Rysunek 21. Odsetek osób posiadających doświadczenie w korzystaniu z Internetu, ale nie posiadających żadnych umiejętności rozwiązywania problemów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

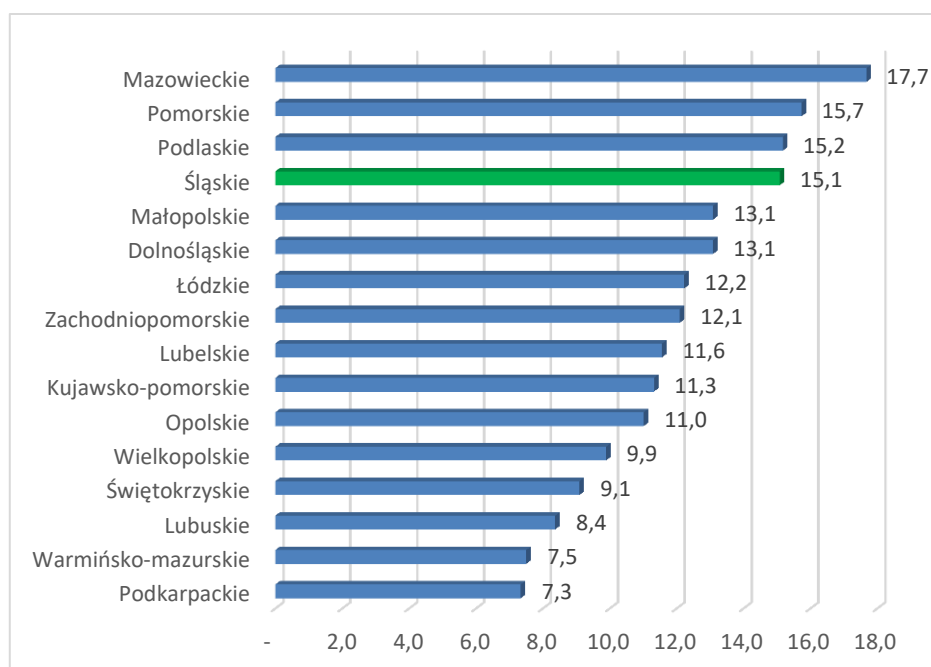
Podsumowując wyniki osiągnięte przez mieszkańców woj. śląskiego warto zaznaczyć, że najwyższy poziom umiejętności odnotowano w obszarze umiejętności informacyjnych, a potem w kolejności komunikacyjnych, rozwiązywania problemów i związanych z oprogramowaniem. Szczegółowe wyniki dla powyższych obszarów prezentuje rysunek 22.

Rysunek 22. Odsetek mieszkańców województwa śląskiego wg poziomu umiejętności w poszczególnych składowych umiejętnościach cyfrowych w 2018r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

Sposobem na wzrost kompetencji cyfrowych jest udział w szkoleniach. Na poniższym wykresie zaprezentowano odsetek mieszkańców poszczególnych województw uczestniczących w szkoleniach dotyczących korzystania z komputera, oprogramowania lub aplikacji w 2018r.

Rysunek 23. Odsetek mieszkańców województw biorących udział w szkoleniach dotyczących korzystania z komputera, oprogramowania lub aplikacji w 2018r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

Jak można dostrzec, mieszkańcy województwa śląskiego są na czwartym miejscu w Polsce gdy chodzi o udział w szkoleniach z wykorzystania ICT, tym niemniej biorąc pod uwagę wartości bezwzględne okazuje się, że jest to około 498 000 mieszkańców z ok. 2,6 mln osób w wieku 16-74 lata korzystających z Internetu w ostatnich 3 miesiącach.

Najbardziej popularnymi dziedzinami szkoleniowymi są te bezpośrednio związane z oprogramowaniem wykorzystywanym w pracy, a najmniej media społecznościowe. Stosowne dane zaprezentowano poniżej.

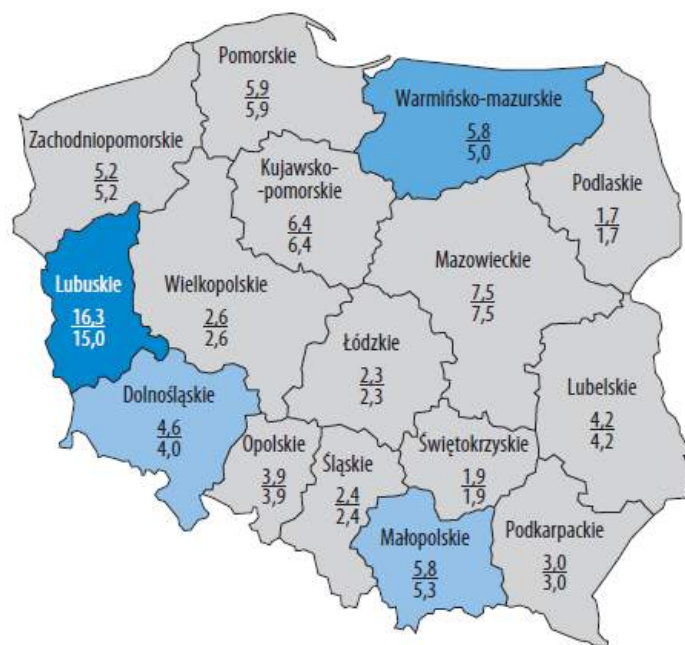

Rysunek 24. Odsetek mieszkańców województwa śląskiego biorących udział w szkoleniach dotyczących korzystania z komputera, oprogramowania lub aplikacji według dziedziny w 2018r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spolescenstwo-informacyjne/spolescenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

W kontekście Celu 2 Strategii, tj. zwiększenia dostępności danych publicznych, zidentyfikowano znaczny deficyt informacyjny w tym zakresie na poziomie regionalnym, co znalazło również odzwierciedlenie w tabeli wskaźnikowej.

Wyniki badań GUS z 2018r. wskazują, że odsetek jednostek administracji publicznej posiadających politykę lub strategię Open Data wynosi w 2017r. średnio dla Polski 4,9%. Województwo śląskie wypada pod tym względem słabo (2,4%), nie odnotowało poprawy w stosunku do roku 2016 (2,4%) i zajmuje odległe miejsce w rankingu województw. Wysoką dynamikę zmian zaznaczono kolorem granatowym, niską – szarym. Dane zaprezentowano na rysunku.

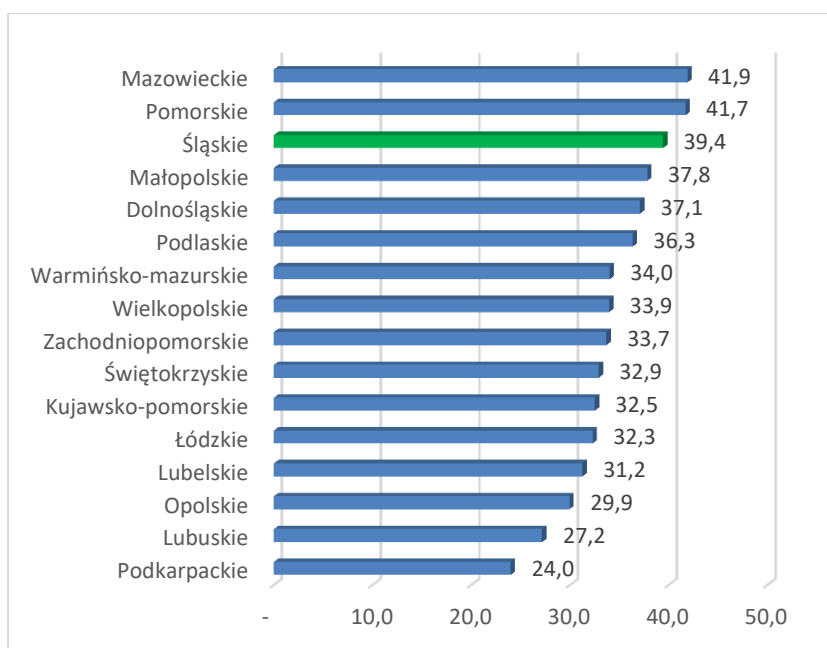

Rysunek 25. Jednostki administracji publicznej posiadające politykę lub strategię Open Data w 2016r. (mianownik) i 2017r. (licznik)

Źródło: Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2014-2018. Główny Urząd Statystyczny, Warszawa-Szczecin 2018, s. 42.

Stopień realizacji Celu 3 Strategii, czyli rozwój elektronicznych usług publicznych może być monitorowany za pomocą danych gromadzonych na platformach SEKAP i ORSIP, jak i wskaźnikami udostępnianymi w ramach badań prowadzonych przez GUS i Ministerstwo Cyfryzacji. Województwo śląskie od lat pozostaje jednym z liderów e-administracji w Polsce. Choć w ostatnich latach pozostałe regiony nadrobiły dystans, śląskie jest liderem w wielu statystykach. Szczegóły zaprezentowano na poniższych grafikach.

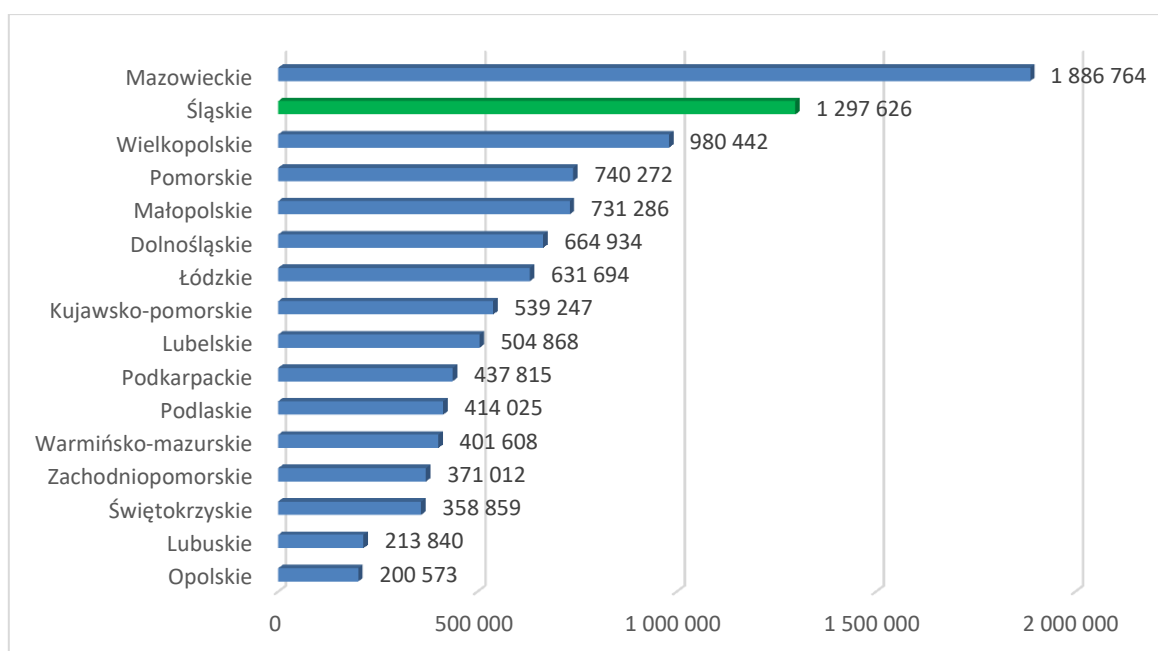
Mieszkańcy z woj. śląskiego znajdują się w czołówce w Polsce pod względem korzystania z usług e-administracji. Prawie 40% mieszkańców w wieku 16-74 lata korzystających z Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy korzystało z usług administracji publicznej za pomocą tej formy. Dane dla wszystkich województw prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 26. Odsetek mieszkańców województw korzystających z e-administracji w 2018r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

W wartościach bezwzględnych woj. śląskie pod względem liczby mieszkańców korzystających z usług administracji publicznej za pośrednictwem Internetu z wynikiem prawie 1,3 mln zajęło drugie miejsce w Polsce, za województwem mazowieckim. Stosowne dane prezentuje poniższy rysunek.

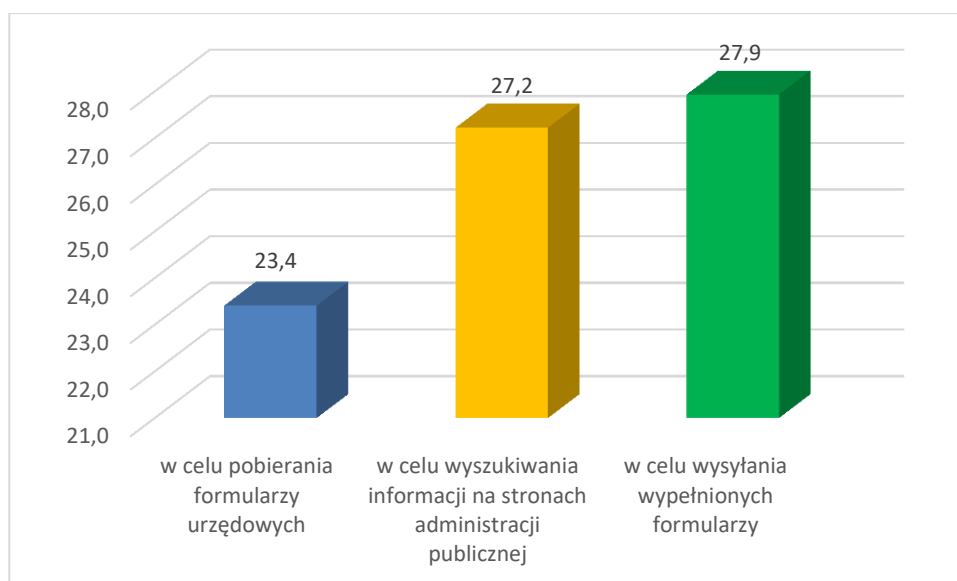
Rysunek 27. Liczba mieszkańców województw korzystających z e-administracji w 2018r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

Wśród celów kontaktu mieszkańców z urzędami za pośrednictwem Internetu wymienić można między innymi:

- wyszukiwanie informacji na stronach administracji publicznej,
- pobieranie formularzy urzędowych,
- wysyłanie wypełnionych formularzy.

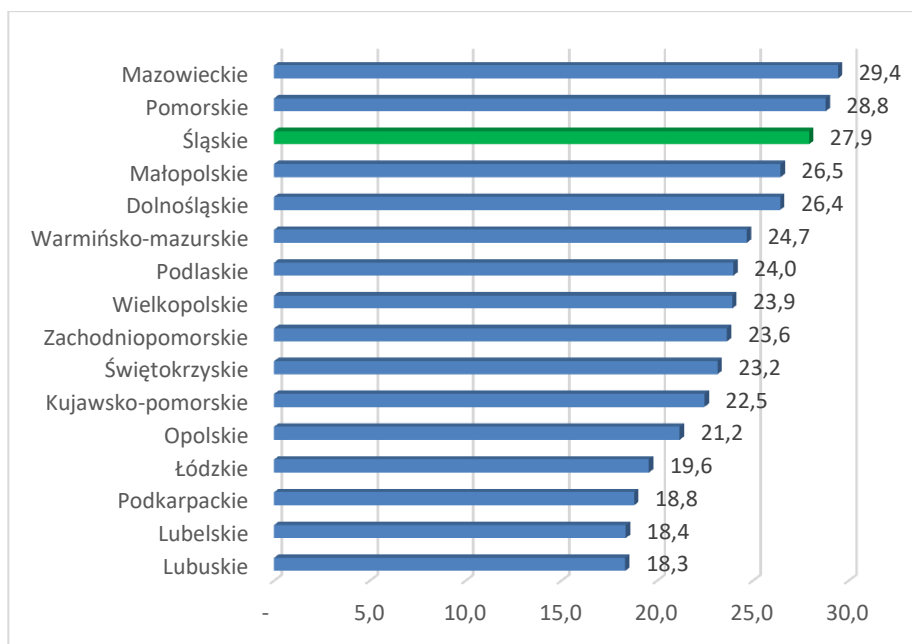
Dane na temat odsetka mieszkańców woj. śląskiego według powyższych celów kontaktu z urzędem zaprezentowano poniżej.

Rysunek 28. Odsetek mieszkańców woj. śląskiego korzystających z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy według celów kontaktu z urzędem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

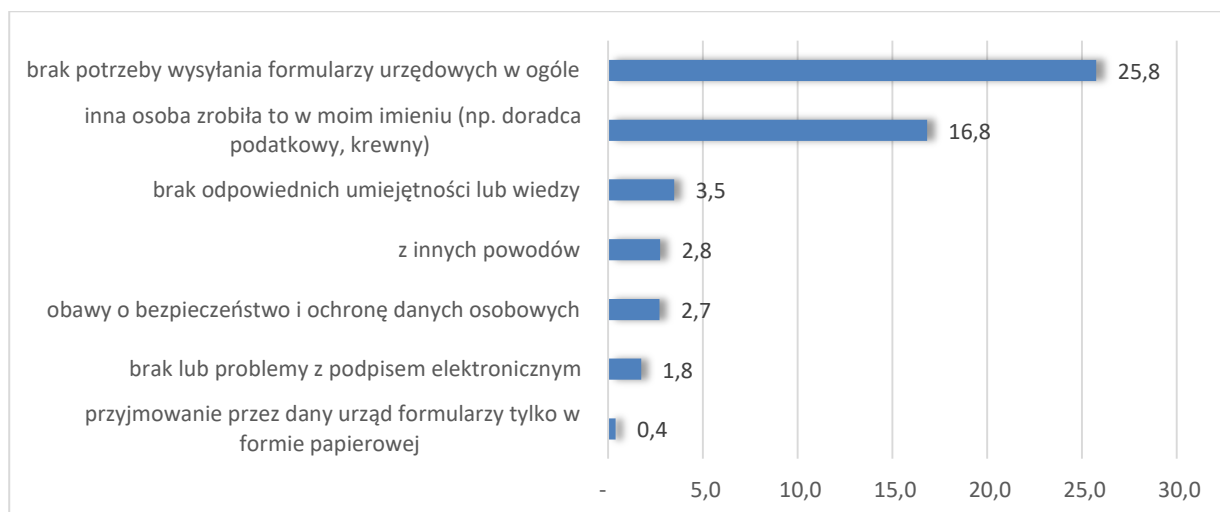
Biorąc powyższe pod uwagę najbardziej pełną formą kontaktu jest wysyłanie przez klienta wypełnionych formularzy urzędowych. Mieszkańcy woj. śląskiego są pod tym względem również w czołówce, tj. na trzecim miejscu w Polsce. Około 920 000 z nich skorzystało w ten sposób z kontaktu z urzędem, z czego około 798 000 przesłało elektronicznie swoje deklaracje podatkowe. Szczegółowe dane zaprezentowano na rysunku.

Rysunek 29. Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy - w celu wysyłania wypełnionych formularzy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

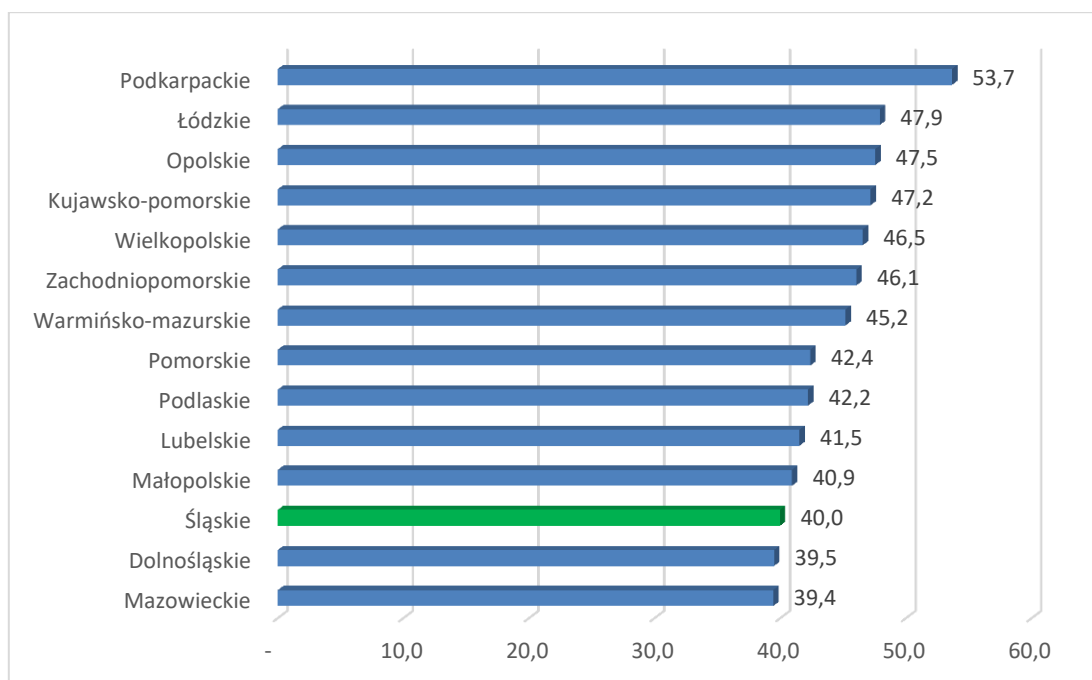
Około 51% mieszkańców woj. śląskiego w wieku 16-74 lata (tj. 1,64 mln) nie wysyła wypełnionych formularzy urzędowych przez Internet. Najważniejszą przyczyną jest brak potrzeby, co może być związane z brakiem świadomości istnienia takich usług. Pozostałe powody zaprezentowano na poniższym rysunku.

Rysunek 30. Odsetek mieszkańców woj. śląskiego niewysyłających wypełnionych formularzy urzędowych przez Internet w roku 2018 według powodów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

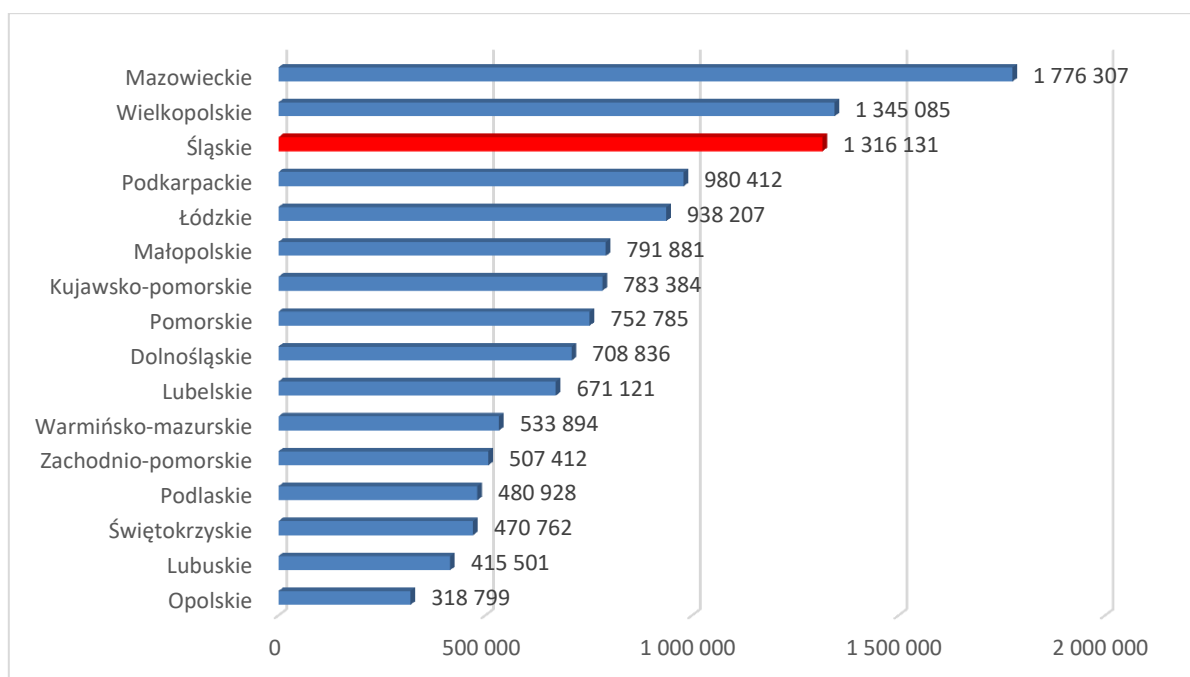
Generalnie 40% osób w wieku 16-74 lata w woj. śląskim nie korzysta z usług administracji publicznej przez Internet. Biorąc pod uwagę wartość odsetka jest to jeden z najlepszych wyników w Polsce – woj. śląskie zajęło trzecie miejsce, za mazowieckim i dolnośląskim. Dane dla wszystkich województw zaprezentowano na rysunku.

Rysunek 31. Odsetek mieszkańców województw niekorzystających z usług administracji publicznej przez Internet w 2018r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleszenstwo-informacyjne/spoleszenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

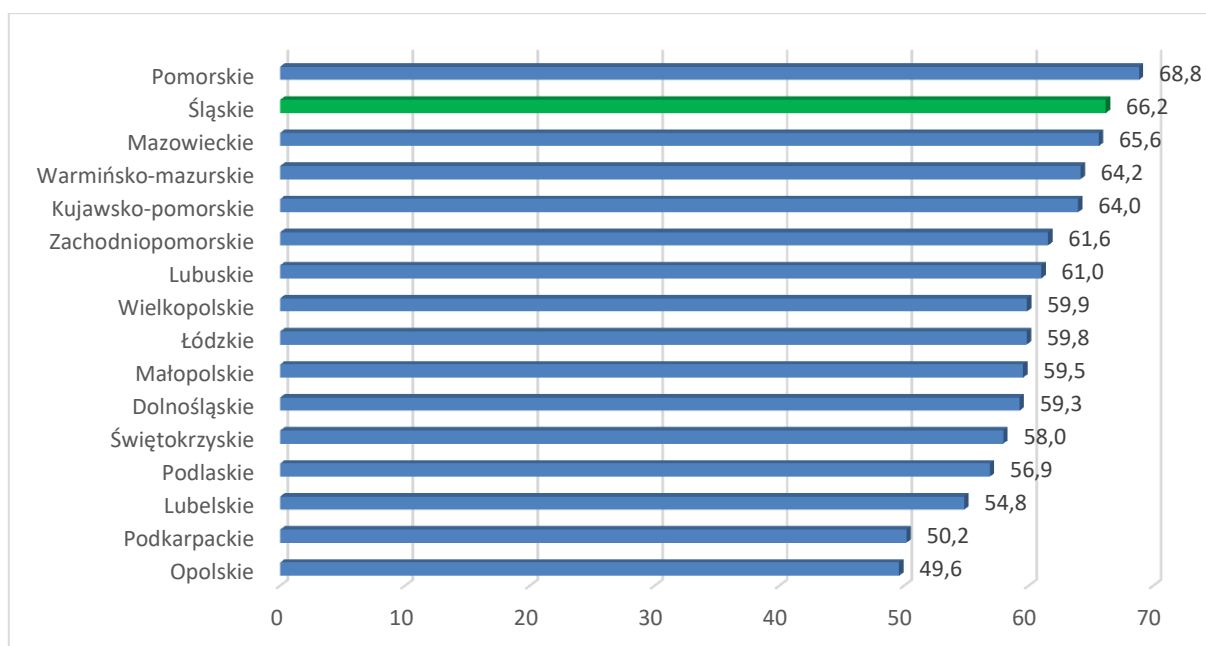
Należy jednak pamiętać, że odsetek jest liczony od liczby mieszkańców poszczególnych województw w wieku 16-76 lata, co powoduje, że w wartościach bezwzględnych jest to ok. 1,3 mln mieszkańców i trzeci najgorszy wynik w Polsce.

Rysunek 32. Liczba mieszkańców województw niekorzystających z usług administracji publicznej przez Internet w 2018r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spolczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

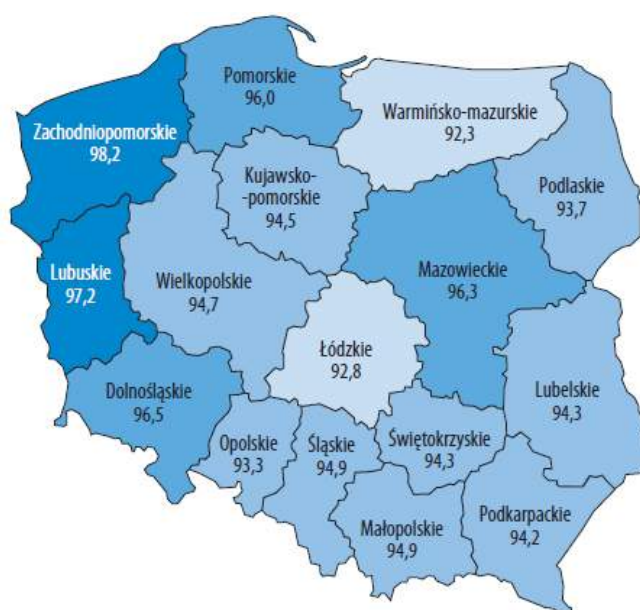
Korzystający z usług on-line (zarówno publicznych, jak i komercyjnych) powinni zwracać szczególną uwagę na kwestie bezpieczeństwa na co zwrócono uwagę w działaniach 1.3 i 3.3. *Strategii*. Dane GUS potwierdzają, że mieszkańcy woj. śląskiego chętnie używają procedur identyfikacji podczas korzystania z usług on-line. Ponad 66% osób w wieku 16-74 lata, co stanowi około 2,2mln wykorzystuje te procedury, a województwo zajmuje pod tym względem drugie miejsce w Polsce.

Rysunek 33. Odsetek mieszkańców województw używających procedur identyfikacji podczas korzystania z usług on-line w 2018r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

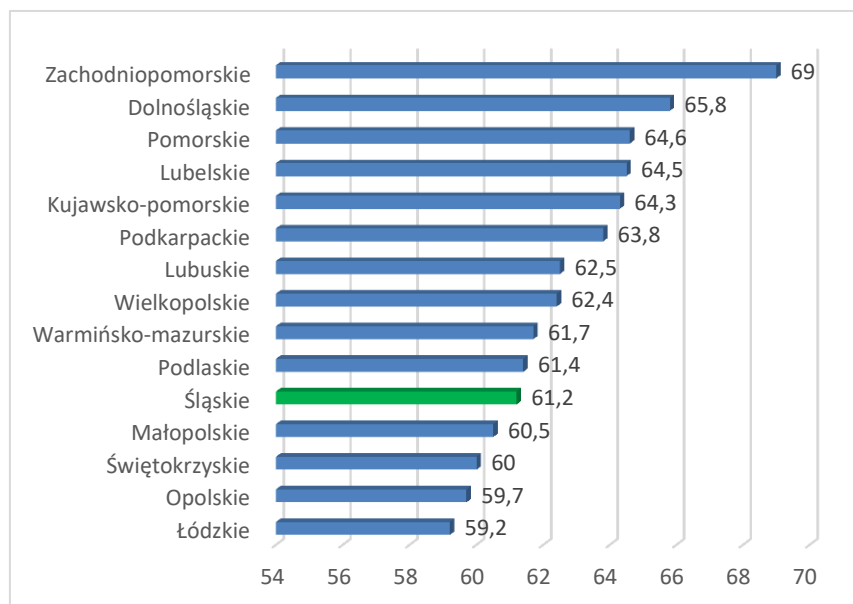
Przedsiębiorstwa z woj. śląskiego chętnie wykorzystują Internet w kontaktach z administracją publiczną (94,9% - 2017r.) – choć w porównaniu z 2016r. (96,4%) cztery województwa osiągnęły lepszy odsetek firm kontaktujących się w ten sposób z urzędami, tj.: zachodniopomorskie, lubuskie, dolnośląskie i pomorskie. Szczegółowe dane prezentuje rysunek.

Rysunek 34. Odsetek przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej wykorzystujących Internet w kontaktach z administracją publiczną w 2017r.

Źródło: Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2014-2018. Główny Urząd Statystyczny, Warszawa-Szczecin 2018, s. 104.

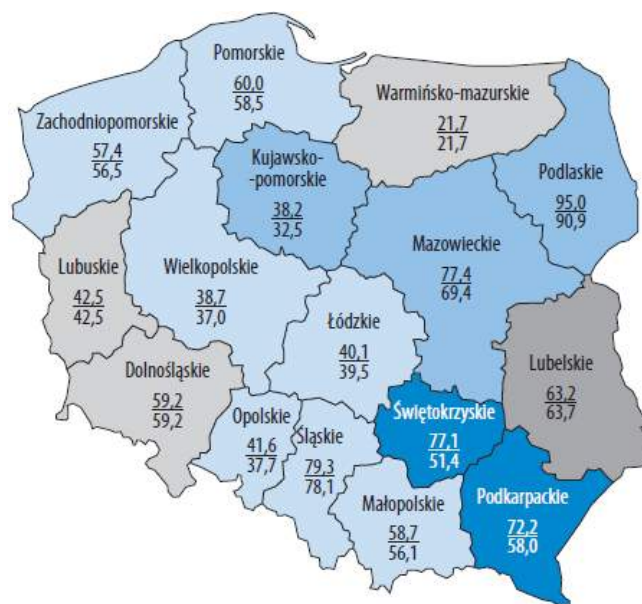
Biorąc pod uwagę odsetek przedsiębiorstw wykorzystujących Internet w kontaktach z administracją publiczną w celu obsługi procedur administracyjnych całkowicie drogą elektroniczną bez dodatkowych dokumentów papierowych woj. śląskie uplasował się na 11 pozycji z wynikiem 61,2% w 2017r.

Rysunek 35. Odsetek przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej wykorzystujących Internet w kontaktach z administracją publiczną w celu obsługi procedur administracyjnych całkowicie drogą elektroniczną bez dodatkowych dokumentów papierowych w 2017r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”; <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/wykorzystanie-technologii-informacyjno-komunikacyjnych-w-przedsiębiorstwach-i-gospodarstwach-domowych-w-2018-roku,3,16.html>

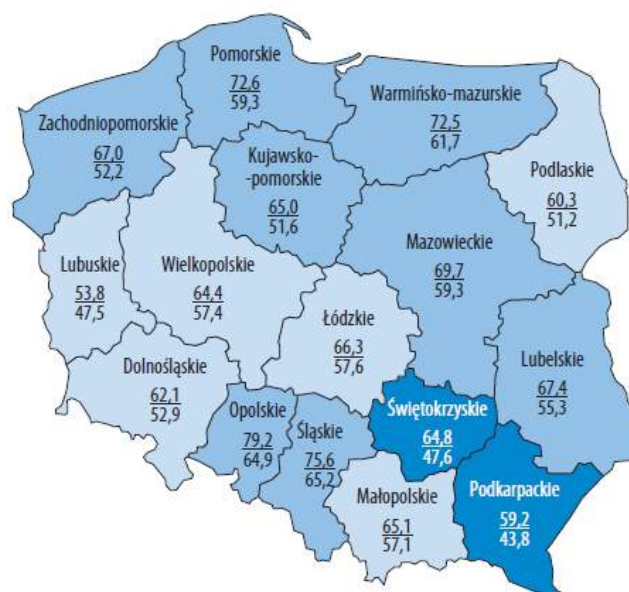
Jednostki administracji publicznej z woj. śląskiego znajdują się w czołówce pod względem wykorzystania elektronicznego systemu zarządzania dokumentacją (EZD). W 2017r. odsetek ten wyniósł 79,3%, był wyższy niż w 2016r. (78,1%) i pozwolił na zajęcie drugiego miejsca w Polsce za województwem podlaskim. Średnia dla Polski w 2017r. to 59,4%. Szczegółowe dane dla lat 2016 i 2017 prezentuje poniższy rysunek. Wysoką dynamikę zmian zaznaczono kolorem granatowym, niską – szarym.

Rysunek 36. Odsetek jednostek administracji publicznej korzystających z E-ZD w 2016r. (mianownik) i 2017r. (licznik)

Źródło: Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2014-2018. Główny Urząd Statystyczny, Warszawa-Szczecin 2018, s. 40.

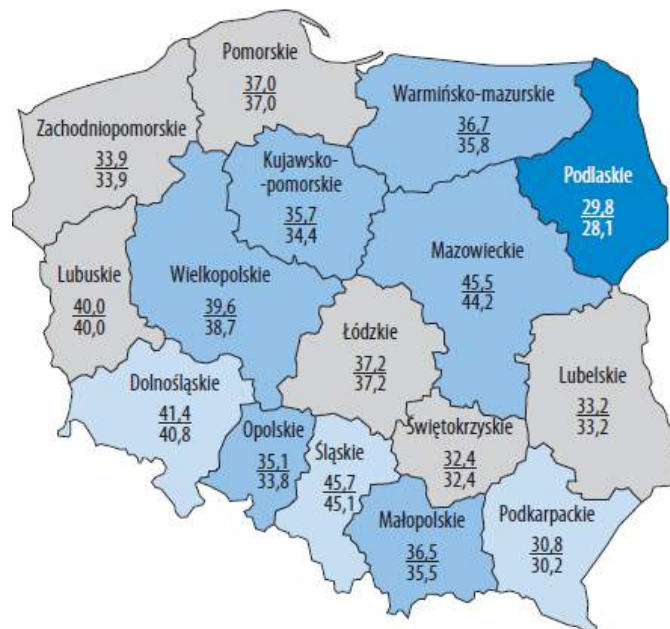
Również drugie miejsce w Polsce zajmuje woj. śląskie pod względem odsetka jednostek administracji publicznej posiadających stronę internetową dostosowaną do obsługi przez urządzenia mobilne. Co istotne w kontekście rosnącej popularności wykorzystania urządzeń mobilnych, w woj. śląskim nastąpił jeden z najwyższych z Polsce wzrost tego odsetka w stosunku do roku 2016, tj. z 65,2% do 75,6% (o ponad 10 p.p.). Stosowne dane prezentuje rysunek.

Rysunek 37. Odsetek jednostek administracji publicznej posiadających stronę internetową przystosowaną do obsługi przez urządzenia mobilne w 2016r. (mianownik) i 2017r. (licznik)

Źródło: Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2014-2018. Główny Urząd

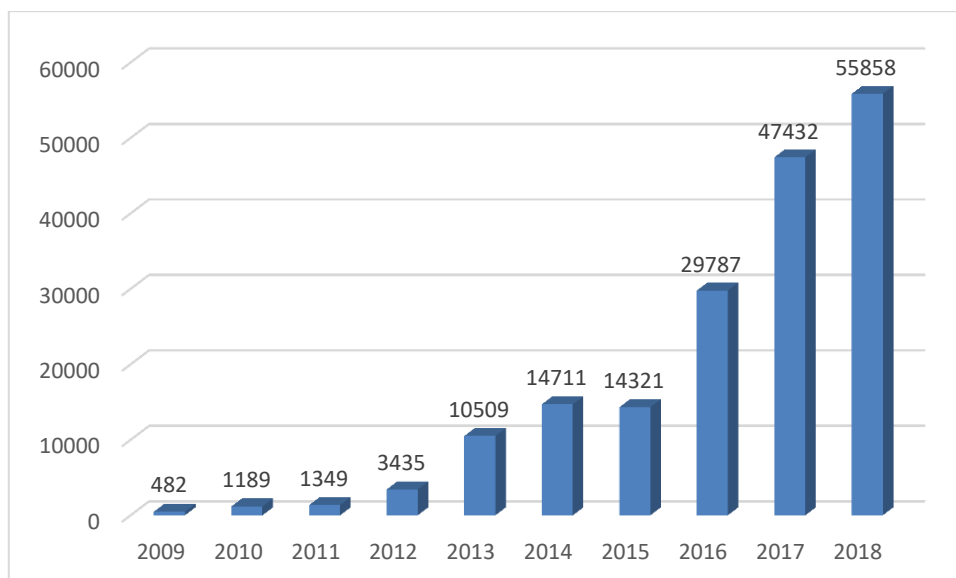
W woj. śląskim odnotowano najwyższy w Polsce odsetek jednostek administracji publicznej posiadających Intranet (sieć wewnętrzną). Ma to bardzo istotne znaczenie w kontekście udostępniania zasobów pracownikom oraz komunikacji.

Rysunek 38. Odsetek jednostek administracji publicznej posiadających Intranet w 2016r. (mianownik) i 2017r. (licznik)

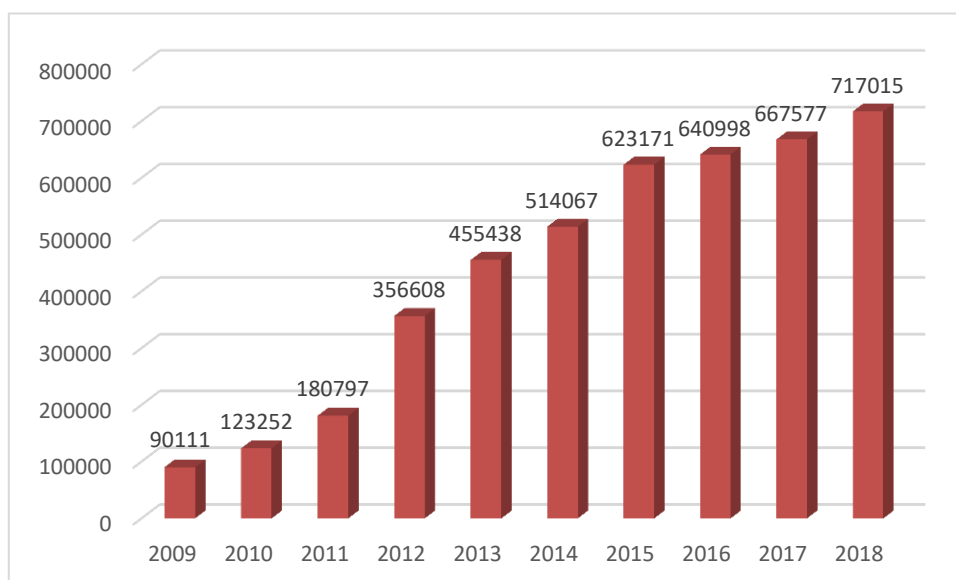
Źródło: Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2014-2018. Główny Urząd Statystyczny, Warszawa-Szczecin 2018, s. 38.

W związku z powyższym uprawniony jest wniosek, że system SEKAP odegrał i nadal odgrywa istotną rolę w rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie śląskim. Potwierdzają to również statystyki wykorzystania systemu, które z roku na rok rosną. Poniżej zaprezentowano dwie statystyki dotyczące liczby wniosków złożonych przez platformę SEKAP i liczbę wejść na sekap.pl w ostatnich latach.

Rysunek 39. Liczba wniosków złożonych przez platformę SEKAP w latach 2009-2018

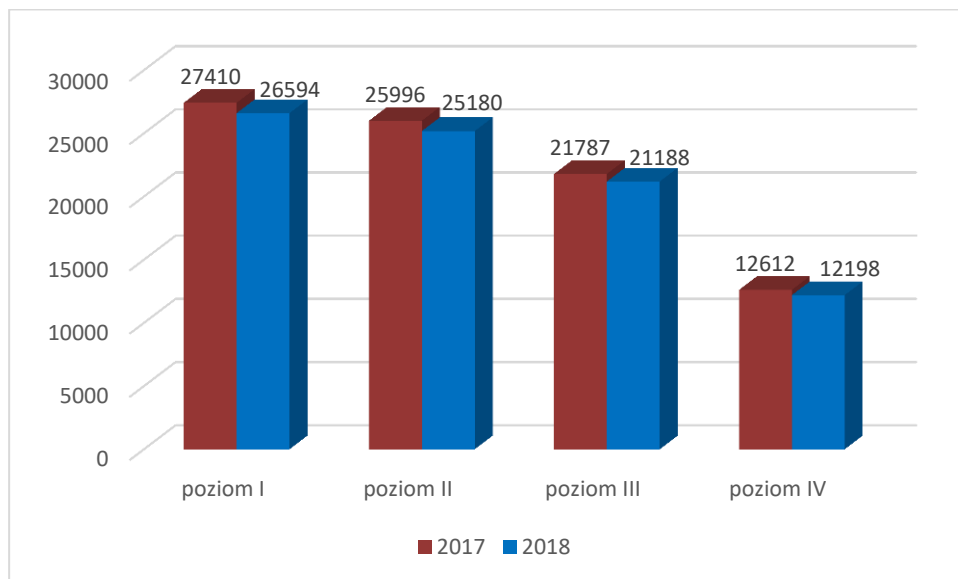
Źródło: dane Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego

Rysunek 40. Liczba wejść na platformę SEKAP w latach 2009-2018

Źródło: dane Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego na podstawie Google Analytics

Biorąc pod uwagę liczbę wszystkich e-usług udostępnionych przez partnerów SEKAP znaczna ich część jest realizowana na trzecim i czwartym poziomie dojrzałości. W 2018r. w porównaniu do roku 2017 udział ten nie zmienił się i wynosi łącznie dla III i IV poziomu 39% (odpowiednio 21 188 i 12 198, co daje łącznie 33 386 z 85 160 usług). Stosowne dane prezentuje rysunek.

Rysunek 41. Liczba e-usług udostępnionych przez wszystkich partnerów SEKAP w podziale na poziomy dojrzałości w 2017r. i 2018r.

Źródło: dane Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informatycznego

Trzeci i czwarty poziom dojrzałości są bardzo istotne z punktu widzenia rozwoju e-usług. Poziom trzeci – tzw. transakcyjny oznacza możliwość komunikacji elektronicznej z wybranymi urzędami i załatwienia całej sprawy w danym urzędzie zdalnie, np. przez Internet), natomiast poziom czwarty – integracyjny to sytuacja, w której portale zorientowane na konkretne usługi integrują systemy i rejestry pochodzące z różnych urzędów i umożliwiają załatwienie całej sprawy drogą elektroniczną - od uzyskania informacji, poprzez wypełnienie formularzy, wniesienie wymaganych opłat, aż do wydania decyzji.

Podsumowanie

Na podstawie zgromadzonych w *Raporcie* danych dotyczących rozwoju społeczeństwa informacyjnego można zidentyfikować zarówno pozytywne tendencje dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w woj. śląskim, jak i obszary, w których należy podjąć lub kontynuować działania na rzecz poprawy warunków umożliwiających ten rozwój. W związku z zapisami *Strategii Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego 2020+* należy sformułować następujące rekomendacje (kolejność nie jest skorelowana z wagą problematyki i może być implementowana dowolnie):

1. zwiększanie ilości i jakości danych diagnozujących wskazane w *Strategii* obszary istotne dla rozwoju SI w woj. śląskim
2. podnoszenie poziomu umiejętności cyfrowych mieszkańców województwa ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności rozwiązywania problemów i umiejętności związanych z oprogramowaniem
3. promowanie i wdrażanie w jednostkach administracji publicznej polityki lub/i strategii otwartych danych publicznych (*open data*)
4. określenie docelowego modelu funkcjonowania SEKAP po zakończeniu okresu trwałości projektu
5. doskonalenie systemu ORSIP z uwzględnieniem obecnych potrzeb i kierunków rozwoju elektronicznych usług publicznych w tym obszarze
6. zwiększanie zakresu współpracy między interesariuszami rozwoju SI na poziomach intraregionalnym i interregionalnym (w tym krajowym)
7. utrzymanie komplementarności polityki rozwoju społeczeństwa informacyjnego z polityką rozwoju województwa śląskiego
8. wzmocnienie zasobowe (kadrowe i finansowe) Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego, jako jednostki rdzeniowej w zakresie rozwoju społeczeństwa informacyjnego w woj. śląskim.

Wdrożenie całości lub przynajmniej części powyższych rekomendacji poprawi jakość warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego w woj. śląskim. Jest to o tyle istotne, że będące filarem SI technologie informacyjno-komunikacyjne są obecne we wszystkich subsystemach systemu społecznego. Znalazło to odzwierciedlenie m.in. we wskazaniu ICT jako jednej z inteligentnych specjalizacji regionu wynikających z procesu przedsiębiorczego odkrywania. Jako jeden z atrybutów specjalizacji ICT wskazuje się bowiem jej użyteczność

dla innych technologii. W związku z powyższym, ze względu na swoją wagę, problematyka społeczeństwa informacyjnego powinna zajmować stosowne miejsce w polityce rozwoju regionu.

Spis rysunków

Rysunek 1. Ogólna ocena szkolenia	13
Rysunek 2. Ocena programu szkolenia	14
Rysunek 3. Ocena oczekiwań w stosunku do warsztatów	23
Rysunek 4. Ocena zasadności organizacji warsztatów	24
Rysunek 5. Preferencje dotyczące tematyki szkoleń z zakresu nowoczesnych technologii	24
Rysunek 6. Preferencje dotyczące tematyki szkoleń z wykorzystaniem ICT	24
Rysunek 7. Czynniki motywujące do udziału w szkoleniu	25
Rysunek 8. Rozkład wiekowy uczestników warsztatów	25
Rysunek 9. Działania ŚCSI w ramach rozwoju kompetencji cyfrowych w 2018r.	28
Rysunek 10. Dojrzałość w zakresie otwartości danych publicznych w Polsce w 2018r.	30
Rysunek 11. Dojrzałość w zakresie otwartości danych publicznych w 2018r. w wybranych krajach europejskich.	31
Rysunek 12. Odsetek mieszkańców województw z ponadpodstawowymi umiejętnościami cyfrowymi w 2018r.....	54
Rysunek 13. Odsetek mieszkańców województw nieposiadających żadnych umiejętności cyfrowych w 2018r.	55
Rysunek 14. Odsetek mieszkańców województw z ponadpodstawowymi umiejętnościami związanymi z oprogramowaniem	56
Rysunek 15. Osoby posiadające doświadczenie w korzystaniu z Internetu, ale nie posiadające żadnych umiejętności związanych z oprogramowaniem	57
Rysunek 16. Odsetek osób posiadających ponadpodstawowe umiejętności informacyjne	57
Rysunek 17. Odsetek osób posiadających doświadczenie w korzystaniu z Internetu, ale nie posiadających żadnych umiejętności informacyjnych	58
Rysunek 18. Odsetek osób posiadających ponadpodstawowe umiejętności komunikacyjne ...	59
Rysunek 19. Odsetek osób posiadających doświadczenie w korzystaniu z Internetu, ale nie posiadające żadnych umiejętności komunikacyjnych.....	60
Rysunek 20. Odsetek osób posiadających ponadpodstawowe umiejętności rozwiązywania problemów	61
Rysunek 21. Odsetek osób posiadających doświadczenie w korzystaniu z Internetu, ale nie posiadających żadnych umiejętności rozwiązywania problemów	62
Rysunek 22. Odsetek mieszkańców województwa śląskiego wg poziomu umiejętności w poszczególnych składowych umiejętności cyfrowych w 2018r.	63
Rysunek 23. Odsetek mieszkańców województw biorących udział w szkoleniach dotyczących korzystania z komputera, oprogramowania lub aplikacji w 2018r.	63
Rysunek 24. Odsetek mieszkańców województwa śląskiego biorących udział w szkoleniach dotyczących korzystania z komputera, oprogramowania lub aplikacji według dziedziny w 2018r.	64
Rysunek 25. Jednostki administracji publicznej posiadające politykę lub strategię Open Data w 2016r. (mianownik) i 2017r. (licznik).....	65
Rysunek 26. Odsetek mieszkańców województw korzystających z e-administracji w 2018r. ...	66
Rysunek 27. Liczba mieszkańców województw korzystających z e-administracji w 2018r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku”	66
Rysunek 28. Odsetek mieszkańców woj. śląskiego korzystających z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy według celów kontaktu z urzędem.....	67

Rysunek 29. Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy - w celu wysyłania wypełnionych formularzy.....	68
Rysunek 30. Odsetek mieszkańców woj. śląskiego niewysyłających wypełnionych formularzy urzędowych przez Internet w roku 2018 według powodów.	68
Rysunek 31. Odsetek mieszkańców województw niekorzystających z usług administracji publicznej przez Internet w 2018r.	69
Rysunek 32. Liczba mieszkańców województw niekorzystających z usług administracji publicznej przez Internet w 2018r.....	70
Rysunek 33. Odsetek mieszkańców województw używających procedur identyfikacji podczas korzystania z usług on-line w 2018r.....	71
Rysunek 34. Odsetek przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej wykorzystujących Internet w kontaktach z administracją publiczną w 2017r.....	71
Rysunek 35. Odsetek przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej wykorzystujących Internet w kontaktach z administracją publiczną w celu obsługi procedur administracyjnych całkowicie drogą elektroniczną bez dodatkowych dokumentów papierowych w 2017r.....	72
Rysunek 36. Odsetek jednostek administracji publicznej korzystających z EZD w 2016r. (mianownik) i 2017r. (licznik)	73
Rysunek 37. Odsetek jednostek administracji publicznej posiadających stronę internetową przystosowaną do obsługi przez urządzenia mobilne w 2016r. (mianownik) i 2017r. (licznik)...	73
Rysunek 38. Odsetek jednostek administracji publicznej posiadających Intranet w 2016r. (mianownik) i 2017r. (licznik)	74
Rysunek 39. Liczba wniosków złożonych przez platformę SEKAP w latach 2009-2018.....	75
Rysunek 40. Liczba wejść na platformę SEKAP w latach 2009-2018.....	75
Rysunek 41. Liczba e-usług udostępnionych przez wszystkich partnerów SEKAP w podziale na poziomy dojrzałości w 2017r. i 2018r.	76

Spis tabel

Tabela 1. Wyniki indywidualnego wywiadu pogłębionego dotyczącego ORSIP	33
Tabela 2. Wyniki indywidualnego wywiadu pogłębionego dotyczącego SEKAP	37
Tabela 3. Zestawienie wskaźników	43
Tabela 4 . Zakres i poziomy umiejętności cyfrowych	51
Tabela 5. Zakres i poziomy umiejętności informacyjnych	52
Tabela 6. Zakres i poziomy umiejętności komunikacyjnych	52
Tabela 7. Zakres i poziomy umiejętności rozwiązywania problemów	52
Tabela 8. Zakres i poziomy umiejętności związanych z oprogramowaniem	53

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Wirtualizacja środowiska serwerowego – dobre praktyki (29.09.2018r.)	10
Zdjęcie 2. MS Word - Praca z długim dokumentem i recenzowanie dokumentu (02.03.2018r.)	12
Zdjęcie 3. MS Excel – Najważniejsze narzędzia w analizie danych (09.03.2018r.).....	13
Zdjęcie 4. Cyberbezpieczeństwo i informatyka śledcza dla pracowników urzędów woj. śląskiego (28.06.2018r.).....	15
Zdjęcie 5. VIII Śląski Konwent Informatyków i Administracji (24-25 05.2018r.)	16
Zdjęcie 6. Młodzi online – co każdy nauczyciel wiedzieć powinien (6.06.2018r.)	18
Zdjęcie 7. Edukacja 4.0. Dokąd zmierzamy? Nowoczesna edukacja dla nowoczesnego społeczeństwa (13.09.2018r.)	19
Zdjęcie 8. Dobre praktyki w przygotowaniu dokumentów w formie cyfrowej – standardy WCAG 2.0 (21.07.2018r.)	21
Zdjęcie 9. E-marketing. Promocja w sieci (29.09.2018r.)	23
Zdjęcie 10. (NI)E-BEZPIECZNY OBYWATEL w wirtualnym świecie (13.10.2018r.).....	26
Zdjęcie 11. Nowelizacja unijnego rozporządzenia RODO – aspekty teoretyczne i praktyczne" dla mieszkańców województwa śląskiego (10.11.2018r.).....	27